

MODELKEUR 2012

Vastgesteld door de Ledenvergadering op 22 maart 2013

Deze integrale en geactualiseerde modelkeur is gebaseerd op de Waterwet c.a, de Waterschapswet en op nieuw relevant beleid (Bestuursakkoord Water) en houdt rekening met andere wet- en regelgeving. Waar nodig en mogelijk bevat zij ook bepalingen voor de waterkwaliteit, indien en voor zover deze niet in strijd zijn met vigerende wet- en regelgeving. De model Keur is modulair opgebouwd en bevat alle mogelijke bepalingen. Bedoeling is dat de waterschappen in hun eigen keur overnemen wat nodig is. Daarmee wordt voorkomen dat waterschappen bepalingen die niet in dit model staan, opnemen in hun eigen keur.

Uitgangspunten voor de actualisatie van de modelkeur zijn:

- Uniformering;
- Modelkeur 2008;
- Modelkeur, algemene regels, beleidsregels en leggers voor oppervlaktewaterlichamen en waterkeringen vormen één samenhangend pakket;
- Deregulering en zoveel mogelijk onder algemene regels brengen;
- Schrappen overbodige regelgeving;
- Opnemen modules voor specifieke situaties;
- Algemene zaken in de keur zelf (landelijk zoveel mogelijk uniform), lokale/regionale onderwerpen komen tot uiting in algemene regels, beleidsregels en de leggers (couleur locale);
- Aansluiting op het Omgevingsloket Online (OLO);
- Aansluiting op Waterbesluit/-regeling en landelijke ontwikkelingen in wet- en regelgeving.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten is de keur de algemene, uniforme kapstok, waaraan vervolgens de algemene regels, beleidsregels en leggers worden opgehangen. De keur wordt hierdoor een 'raamverordening'. In de bijbehorende algemene regels en beleidsregels wordt vervolgens een activiteitengerichte benadering gehanteerd, vergelijkbaar met het Activiteitenbesluit (algemene regels behorend bij de Wet milieubeheer en de Waterwet).

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1.1 *Begripsomschrijvingen*

In dit artikel is aangesloten op de definities uit de Waterwet en bijbehorende lagere regelgeving, waardoor enkele bepalingen iets zijn gewijzigd (o.a. beschermingszone, grondwater, waterstaatswerk). Verder zijn enkele tekstuele verbeteringen doorgevoerd ten opzichte van de huidige modelkeur.

Onderhoudsstroken maken deel uit van de direct naast het waterstaatswerk (de waterkering) gelegen beschermingszone. Een onderhoudstrook maakt geen onderdeel uit van het waterstaatswerk zelf. De strook dient ten behoeve van onderhoud aan het waterstaatswerk en dat geeft al aan dat de strook zelf geen waterstaatswerk is. Differentiatie binnen de beschermingszone is mogelijk via de algemene regels en de beleidsregels. In de leggers worden de grenzen van de zoneringsen op kaart aangegeven.

Het begrip 'profiel van vrije ruimte' is uitgebreid naar alle waterstaatwerken. In plaats van profiel van vrije ruimte wordt / werd in de praktijk ook wel de term reserveringszone of vrijwaringszone gebruikt. In dit model staat profiel van vrije ruimte voor reserveringen ten behoeve van verbeteringen van waterstaatswerken. Het begrip reserveringszone of vrijwaringszone komt niet meer voor.

In deze keur en de daarop berustende bepalingen wordt, tenzij anders bepaald, verstaan onder:

- a. *bergingsgebied*: een krachtens de Wet ruimtelijke ordening voor waterstaatkundige doeleinden bestemd gebied, niet zijnde een oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van een of meer watersystemen en ook als bergingsgebied in de legger is opgenomen;
- b. *beschermingszone*: aan een waterstaatswerk grenzende zone, waarin ter bescherming van dat werk voorschriften en beperkingen kunnen gelden;
- c. *bestuur / college*: het dagelijks bestuur van waterschap / hoogheemraadschap XX;
- d. *grondwater*: water dat vrij onder het aardoppervlak voorkomt, met de daarin aanwezige stoffen;
- e. *infiltreren van water*: in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater;
- f. *legger*: legger als bedoeld in artikel 5.1 van de wet of in artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet;
- g. *ondersteunend kunstwerk*: kunstwerken die van belang zijn voor de taakuitoefening van het waterschap, voor de waterkering of voor het functioneren van de waterhuishouding;
- h. *onttrekken*: onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam of van grondwater door middel van een onttrekkingsinrichting;
- i. *oppervlaktewaterlichaam*: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem, oevers en, voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens de wet, drogere oevergebieden, alsmede flora en fauna;
- j. *profiel van vrije ruimte*: de ruimte als vastgelegd in de legger ter weerszijden van, boven en onder een waterstaatwerk of een toekomstig waterstaatswerk die naar het oordeel van de beheerder nodig is voor toekomstige verbeteringen;
- k. *waterhuishoudkundige functie*: de functie die de provincie of het waterschap aan een waterstaatswerk heeft toegekend;

- l. *waterkering*: kunstmatige hoogte, natuurlijke hoogte of gedeelte daarvan, of hoge gronden met ondersteunende kunstwerken, die een waterkerende of mede een waterkerende functie hebben;
- m. *waterstaatswerk*: oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk;
- n. *watersysteem*: samenhangend geheel van een of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken;
- o. *watervedunning*: watervedunning als bedoeld in artikel 1.1 van de wet;
- p. *werken*: alle door menselijk toedoen ontstane of te maken constructies met toebehoren;
- q. *wet*: Waterwet.

Artikel 1.2 *Verplichtingen*

Het begrip 'hoofdelijke aansprakelijkheid' wordt tot nu toe in de modelkeur gehanteerd. De term 'hoofdelijke aansprakelijkheid' wordt gebruikt in het civiel recht en hoort eigenlijk niet thuis in de keur. Bedoeld wordt dat eigenaren en gebruikers gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de verplichtingen inzake de keur. Het waterschap kan ieder van hen voor het geheel daarop aanspreken. Het derde lid is hiertoe opnieuw geformuleerd. Het tweede lid is tekstueel aangepast.

1. De verplichtingen ingevolge deze keur rusten op de eigenaar van gronden.
2. Wanneer gronden met een beperkt zakelijk recht zijn bezwaard of krachtens persoonlijk recht in gebruik zijn gegeven rusten de verplichtingen ingevolge deze keur ook op de beperkt zakelijk gerechtigden onderscheidenlijk de gebruikers.
3. Het geheel van de verplichtingen ingevolge deze keur berust op een ieder van de in het eerste en tweede lid genoemde gerechtigden.

Hoofdstuk 2 uit de Modelkeur 2008 over Ecologische kwaliteit van oppervlaktewaterlichamen (o.a. over visplannen) is onderdeel geworden van het nieuwe hoofdstuk 3 Handelingen in watersystemen. Hoofdstuk 2 gaat nu met name over het onderhoud van waterstaatswerken (was hoofdstuk 3 in de Modelkeur 2008) en over een paar andere geboden.

Hoofdstuk 2 Beheer en onderhoud van waterstaatswerken

De indeling van dit hoofdstuk is gewijzigd ten opzichte van het oude hoofdstuk 3 Modelkeur 2008 (Beheer van Waterstaatswerken). Hierdoor is dit hoofdstuk logischer ingedeeld. Er zijn op een enkel punt uitsluitend juridisch-technische verbeteringen aangebracht. De toelichting op de keur is waar nodig daarop aangepast.

§ 1 Onderhoudsplichtigen

Artikel 2.1 Onderhoudsplichtigen

Dit artikel wijst de onderhoudsplichtigen aan (was artikel 3.4 in Modelkeur 2008). Toegevoegd zijn degenen die onderhoudsplichtig zijn, als er geen legger is (artikel 2.12, voorheen artikel 6.3 Modelkeur 2008).

1. Onderhoudsplichtig zijn degenen die in de legger ingevolge de Waterschapswet of in artikel 2.12 van deze keur tot het verrichten van gewoon of buitengewoon onderhoud aan waterstaatswerken zijn aangewezen.
2. Onderhoudsplichtigen van waterstaatswerken zijn verplicht tot instandhouding van het waterstaatswerk overeenkomstig zijn functie.

§ 2 Onderhoud aan waterkeringen door derden

Het (buiten)gewone onderhoud aan waterkeringen is algemeen omschreven. De toevoegingen over hoe het onderhoud moet plaatsvinden, worden opgenomen in de model Algemene regels. Dit vanwege de handhaafbaarheid. Een dergelijke algemene regel is niet opgesteld. De 'gesloten seizoensbepaling' (artikel 3.6, lid 2, Modelkeur 2008) is vervallen en kan, waar nodig, in algemene regels worden geregeld. Facultatieve bepaling opnemen.

Artikel 2.2 Gewoon onderhoud

De onderhoudsplichtigen van waterkeringen dragen te allen tijde zorg voor een goede toestand van de waterkeringen door onder andere het bestrijden van schadelijk wild, met uitzondering van muskus- en beverratten, en van schadelijke begroeiingen, het herstellen van beschadigingen en het in stand houden van begroeiingen en materialen, dienstig aan de waterkering.

Artikel 2.3 Buitengewoon onderhoud

1. De onderhoudsplichtigen van waterkeringen zijn verplicht tot instandhouding daarvan overeenkomstig het in de legger ingevolgde de Waterwet bepaalde omtrent ligging, vorm, afmeting en constructie.
2. *Facultatief: Buitengewoon onderhoud mag niet worden uitgevoerd in het gesloten seizoen.*

§ 3 Onderhoud aan kunstwerken door derden

Artikel 2.4 Onderhoud ondersteunende kunstwerken en werken

In het nieuwe artikel 2.4 is het oude artikel 3.7 (Ondersteunende kunstwerken en werken) opgenomen en een bepaling over afsluitmiddelen.

1. De onderhoudsplichtigen van ondersteunende kunstwerken of werken die in, op, aan of boven waterkeringen of de beschermingszone zijn aangebracht en mede een waterkerende functie hebben, zijn verplicht deze waterkerend te houden.
2. De middelen bestemd tot afsluiting van kunstwerken dienen door de onderhoudsplichtigen in goede staat te worden onderhouden en zo vaak als dat door het bestuur nodig wordt geoordeeld, dient de goede werking te worden getoond. Het waterkerend houden betreft zowel de instandhouding als het functioneren van het werk.

§ 4 *Onderhoud aan oppervlaktewaterlichamen door derden*

Artikel 2.5 Gewoon onderhoud

Dit is het oude artikel 3.8, in een aangepaste redactie.

1. De onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen zijn verplicht tot het daaruit verwijderen van voor het functioneren van het oppervlaktewaterlichaam schadelijke begroeiingen en van afval.
2. De onder het eerste lid vermelde onderhoudsplichtigen zijn tevens verplicht tot het herstellen van beschadigingen aan oevers en tot het onderhouden van begroeiingen, dienstig aan de waterhuishoudkundige functies van het oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 2.6 Buitengewoon onderhoud

Dit is het oude artikel 3.9. Het artikel is tekstueel iets gewijzigd.

De onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen zijn verplicht tot instandhouding daarvan overeenkomstig het in de legger ingevolge de Waterwet bepaalde omtrent ligging, vorm, afmeting en constructie.

§ 5 *Onderhoud aan kunstwerken door derden*

Artikel 2.7 Onderhoud ondersteunende kunstwerken en werken

Dit artikel is nieuw ten opzichte van de Modelkeur 2008.

De onderhoudsplichtigen van ondersteunende kunstwerken en werken dienen de ondersteunende kunstwerken en werken die in, op, aan of boven de oppervlaktewaterlichamen zijn aangebracht en die een waterhuishoudkundige of mede een waterhuishoudkundige functie hebben, te onderhouden.

§ 6 *Overige gebodsbepalingen: facultatieve module*

Artikel 2.8 Afrasteringen

Dit is het oude artikel 3.1 Modelkeur 2008. Het tweede lid uit het oude artikel is geschrapt, omdat er een algemene bepaling komt op basis waarvan het bestuur algemene regels kan stellen.

De eigenaren of gebruikers van gronden die gebruikt worden voor het houden van dieren, en die zijn gelegen op of nabij waterstaatswerken, zijn verplicht op of langs hun gronden een voldoende veekerende afrastering te hebben en te houden.

Artikel 2.9 *Coupures en sluizen*

Dit is het oude artikel 3.2 Modelkeur 2008 en is tekstueel aangepast.

De onderhoudsplichtigen van de in waterkeringen voorkomende coupures en sluizen dragen zorg dat deze op eerste aanzegging door het bestuur terstond worden gesloten.

Artikel 2.10 *Stuwen*

Dit is het oude artikel 3.3 Modelkeur 2008; enigszins aangepast. Het tweede lid is komen te vervallen, omdat het niets toevoegt ten opzichte van het eerste lid.

De eigenaren van stuwen, dan wel andere onderhoudsplichtigen van stuwen, zijn verplicht het door het bestuur bepaalde stuwpeil in te stellen en in stand te houden.

§ 7 Algemene regels, nadere regels en onderhoudsplicht, indien geen (actuele) onderhoudslegger is vastgesteld

Artikel 2.11 *Algemene regels / nadere regels*

Dit artikel biedt een algemene grondslag voor het bestuur om algemene regels en nadere regels te stellen, bijvoorbeeld over de constructie van afrasteringen, de manier waarop waterkeringen in een goede toestand moeten worden gehouden, het stof vrij houden van gronden, het verwijderen van eindbuizen en andere obstakels, het vrij zijn van gewassen in de beschermingszone.

Het bestuur kan voor de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 2.2 tot en met 2.10 en 2.12, algemene regels stellen, die mede kunnen inhouden een gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de in deze artikelen genoemde geboden of nadere regels met betrekking tot deze verplichtingen.

Artikel 2.12 *Onderhoud aan waterstaatswerken zonder (actuele) legger*

Dit artikel is vergelijkbaar met artikel 6.3 Modelkeur 2008 en regelt de onderhoudsplicht bij waterstaatswerken waarvoor geen legger is vastgesteld. Het gaat hier om de legger, bedoeld in artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet, ook wel onderhoudslegger genoemd. In de meeste gevallen zal deze legger één geheel vormen met de legger, bedoeld in artikel 5.1 van de Waterwet.

In het eerste lid wordt met '*tenzij het onderhoud op andere wijze is geregeld*' bedoeld op overeenkomsten, vergunningen (voorschriften), gewoonterecht en dergelijke. Onderdeel c. van het eerste lid is nodig, als het bijvoorbeeld gaat om het onderhoud van duikers. Het waterschap heeft er belang bij dat het oppervlaktewaterlichaam watervoerend is en blijft. Het tweede lid is facultatief en bedoeld om 'for the time being' het onderhoud door derden te regelen.

1. Voor waterstaatswerken, waarvoor het vaststellen van een legger ingevolge de Waterschapswet is voorgeschreven, maar waarvoor nog geen legger is vastgesteld, is de onderhoudsplicht als volgt, tenzij het onderhoud op andere wijze is geregeld:
 - a. Voor waterkeringen of gedeelten van waterkeringen en ondersteunende kunstwerken met een waterkerende functie berust het gewoon onderhoud bij de eigenaren ervan en het buitengewoon onderhoud bij het waterschap;
 - b. Voor oppervlaktewaterlichamen berust het gewoon en buitengewoon onderhoud bij de aangrenzende eigenaren;
 - c. Voor overige waterstaatswerken berust het gewoon en buitengewoon onderhoud bij de eigenaren.
2. *Voor waterstaatwerken, waarvoor het vaststellen van een legger ingevolge de Waterschapswet is voorgeschreven en die op grond van een projectplan of een watervergunning zijn aangelegd of gewijzigd ten opzichte van de legger, geldt, zolang vaststelling van een legger of van een wijziging van de legger niet heeft plaatsgevonden, dat voor de onderhoudsplichten op grond van dit hoofdstuk de ligging, vorm, afmeting en constructie van het waterstaatwerk worden aangehouden, zoals aangegeven in het projectplan of de watervergunning. Als geen vergunning is verleend, moet het waterstaatswerk worden onderhouden overeenkomstig de oorspronkelijke vorm en afmetingen.*

Facultatieve module

Hoofdstuk 3. Handelingen in watersystemen

Hoofdstuk 3 is de vervanger van hoofdstuk 4 van de Modelkeur 2008. In dit hoofdstuk zijn alle mogelijke verbodsbepalingen ('behoudens vergunning') samengevat en opgenomen. De verbodsbepalingen zijn in lijn met de uitgangspunten voor de actualisatie van de modelkeur op een hoger abstractieniveau geformuleerd, waarbij aansluiting is gezocht met het Waterbesluit. Door het hogere abstractieniveau zijn de verbodsbepalingen algemeen geformuleerd. De afzonderlijke verbodsbepalingen uit de Modelkeur 2008 maken daarvan nu deel uit. Hierdoor worden bepaalde handelingen niet meer apart verboden, omdat deze onderdeel uitmaken van de algemeen geformuleerde handelingen waarvoor een verbod geldt. Via algemene regels kan het waterschap vervolgens bepaalde activiteiten (eventueel op bepaalde op een kaart aan te geven locaties) vrijstellen van de vergunningplicht. De beleidsregels geven het afwegingskader van het waterschap dat daarmee bepaalt onder welke voorwaarden het waterschap vergunningen met daaraan te verbinden voorschriften voor bepaalde activiteiten kan verlenen. Artikel 3.2 is later nog aangevuld met een nieuw lid 3 (specifiek verbod) en lid 4 (compensatiemogelijkheid), omdat hieraan in de praktijk behoefte bestaat en de onderwerpen niet worden ondervangen door de andere leden van dat artikel. De toelichting op de keur, artikel 3.2, is ook aangevuld om daarmee vragen uit de praktijk wat nu wel en niet verboden is, eenduidig te beantwoorden. Ook in dit derde hoofdstuk hebben enkele wijzigingen plaats gevonden van puur juridisch-technische aard, vergeleken bij een eerdere versie van deze modelkeur. In de toelichting op de keur is waar nodig daarop ingegaan.

§1. Gebruik van waterstaatswerken

Artikel 3.1 Kaart

Facultatieve module

Dit artikel is vergelijkbaar met artikel 6.2 van de Modelkeur 2008. Dit artikel is bedoeld voor de periode dat er nog geen leggers zijn, als bedoeld in artikel 5.1 Waterwet. De kaarten vervangen tijdelijk de leggers en hebben dezelfde werking als leggers. De verboden bij het gebruik van waterstaatswerken zijn gekoppeld aan de zones (waterstaatswerken, beschermingszones en profielen van vrije ruimte) op de leggers en via dit artikel ook aan de zones op de kaarten, voor de bij voorkeur korte periode dat de leggers nog niet gereed zijn. We noemen die kaarten geen keurkaarten meer, omdat de waterschappen daarvoor eigen benamingen hebben.

Voor waterstaatswerken waarvoor krachtens artikel 5.1 van de wet en de <citeertitel van de provinciale (water)verordening(en)> vaststelling van een legger ingevolge de Waterwet is voorgeschreven, maar waarvoor deze legger nog niet is vastgesteld, zijn de ligging en indien mogelijk vorm, afmeting en constructie van de betrokken waterstaatswerken, aangegeven op een kaart. Deze kaart is vastgesteld door het bestuur.

Artikel 3.2 Watervergunning waterstaatswerken en beschermingszones

Dit artikel gaat uit van een algemene verbodsbepaling ('behoudens vergunning') bij waterstaatswerken en de bijbehorende beschermingszones. Vrijgestelde activiteiten regelt het bestuur van het waterschap in algemene regels. Bij vrijgestelde activiteiten gaat het bijvoorbeeld om activiteiten op bepaalde aangewezen plaatsen, het toepassen van bepaalde bemesting, werken met een overdruk beneden een drempelwaarde (bar).

Er worden drie zones onderscheiden:

- Zone 1: waterstaatswerk → doel vervullen primaire functie;
- Zone 2: beschermingszone → hier gelden verbodsbepalingen ter bescherming / instandhouding van het waterstaatswerk;
- Zone 3: profiel van vrije ruimte → deze zone is bedoeld om toekomstige verbeteringen ingevolge de vastgestelde wateropgaven te kunnen uitvoeren. Heeft ook verticale dimensie

De verbodsbepaling in het profiel van vrije ruimte (lid 2) is hetzelfde gebleven als in de Modelkeur 2008 (artikel 4.1, lid 3).

1. Het is verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszones door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functies, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan, [te vervoeren] of te liggen.
 - 1a. Het is verboden zonder watervergunning van het bestuur een waterstaatswerk te wijzigen of aan te leggen.
 2. Het is verboden zonder watervergunning van het bestuur in het profiel van vrije ruimte werken te plaatsen, te wijzigen of te behouden.
 3. *Facultatieve module: Het is verboden zonder watervergunning van het bestuur binnen 400 meter van een windwatermolen werken en opgaande beplanting aan te brengen of te hebben.*
 4. Het bestuur kan aan een watervergunning het voorschrift verbinden dat de houder van die vergunning een betaling of een andere compensatie verricht met het oog op de bescherming van de belangen waarvoor het vereiste van een vergunning is gesteld.
 5. *Voor waterstaatwerken, waarvoor het vaststellen van een legger als bedoeld in artikel 5.1 van de wet is voorgeschreven en die op grond van een projectplan of een watervergunning zijn aangelegd of gewijzigd ten opzichte van de legger, geldt, zolang vaststelling van een legger of een wijziging van de legger niet heeft plaatsgevonden, het volgende:*
 - a. *voor de verbodsbepalingen op grond van dit artikel worden de ligging, vorm, afmeting en constructie van het waterstaatswerk aangehouden, zoals aangegeven in het projectplan of de watervergunning;*
 - b. *de beschermingszone bij een waterkering bedraagt voor primaire keringen <...> m, voor secundaire keringen <...>m en voor regionale keringen <...>m;*
 - c. *de beschermingszone bij oppervlaktewaterlichamen bedraagt voor primaire / A-wateren aan beide zijden <...> m en voor secundaire / B-wateren aan beide zijden <...>m.*
 6. *Het is verboden zonder watervergunning van het bestuur in de meanderzones:*
 - a. *bouwwerken te plaatsen, te hebben of te wijzigen;*
 - b. *leidingen of kabels te leggen, te hebben, te herstellen, te wijzigen, te vernieuwen of op te ruimen;*
 - c. *bovengrondse infrastructuur aan te leggen, te hebben, te wijzigen of te vernieuwen.*
 7. *Het is verboden zonder watervergunning van het bestuur in de inundatiegebieden:*
 - a. *ophogingen te maken of te verwijderen;*
 - b. *werken of beplantingen aan te brengen die waterstuwing of stroomgeleiding teweeg brengen.*
 8. *Het is verboden om op gronden die behoren tot een lijnvormig element:*
 - a. *bestrijdingsmiddelen of bemesting (anders dan natuurlijke bemesting) toe te passen of werken of werkzaamheden uit te voeren;*
 - b. *gebruikers van de lijnvormige elementen dienen ervoor te zorgen dat de graszoden in een goede staat blijven.*

Facultatieve module

Facultatieve module

Artikel 3.3 Verbod versnelde afvoer door nieuw verhard oppervlak

Aan artikel 3.3 is in de praktijk van het waterschap grote behoefte. In situaties waar het waterschap en de gemeente constructief overleg hebben, kan de bepaling als vangnetbepaling worden gezien en als ultimum remedium. Bedoeling vanuit het Bestuursakkoord Water is dat samenwerking (tussen waterschappen en gemeenten) op basis van afspraken en gelijkwaardigheid het uitgangspunt is, in plaats van eenzijdige voorschriften en vergunningen.

Artikel 3.3 werkt echter ook richting particulieren, zoals bijvoorbeeld projectontwikkelaars. Artikel 3.3 biedt een handvat voor toezicht en handhaving, bijvoorbeeld richting aannemers.

In de samenwerking met gemeenten hoeft artikel 3.3 niet in de weg te staan voor het maken van onderlinge afspraken, bijvoorbeeld in convenanten of bestuursovereenkomsten, waarin onder andere afgesproken kan worden hoe de overheden zullen omgaan met bestuurlijke bevoegdheden, dat wil zeggen met het voldoen aan de wateropgaven waaraan zowel gemeente als het waterschap ieder hun bijdragen moeten leveren. Een vastgesteld Gemeentelijk RioleringsPlan en een vastgesteld waterbeheerplan zijn daarvoor goede bases.

Doel van artikel 3.3 is het in stand houden van de bergings- en afvoercapaciteit in het watersysteem, waarbij de trits vasthouden, bergen en afvoeren een belangrijke leidraad vormt. De bepaling zal niet altijd behoeven te worden toegepast, omdat het waterschap dergelijke afspraken met alle gemeenten in zijn gebied heeft kunnen maken en derhalve geen behoefte heeft aan een vergunningensysteem. Ook kan het bestuur een vrijstelling van het verbod in een algemene regel opnemen. Het waterschap kan er derhalve ook van afzien om een dergelijk verbod op te nemen in zijn keur.

Het is verboden zonder watervergunning van het bestuur neerslag door nieuw verhard oppervlak versneld tot afvoer te laten komen.

§2. Brengen, onttrekken of infiltreren van hoeveelheden (grond)water**Artikel 3.4 Oppervlaktewaterlichamen: watervergunning brengen en onttrekken van hoeveelheden water**

Dit artikel gaat uit van een algemene verbodsbepaling ('behoudens vergunning') bij oppervlaktewaterlichamen voor het er in brengen van water of het onttrekken van water. Onder brengen en onttrekken worden begrepen alle handelingen van afvoeren, aanvoeren, lozen en onttrekken van water. Vrijstellingen, bijvoorbeeld onder bepaalde drempelwaarden (m³ per uur, % van ontwerpcapaciteit), of in bepaalde gebieden worden geregeld in algemene regels.

Voor meldplichten is aan het eind van hoofdstuk 3 een algemene bepaling opgenomen, waarin is geregeld dat het bestuur algemene (nadere) regels kan stellen over meldplichten. Vaak zullen deze worden meegenomen in de algemene regel om een bepaalde handeling vrij te stellen van de vergunningplicht, waarbij het waterschap wel hecht aan het op een vastgestelde wijze van melden van die handeling.

Het is verboden zonder watervergunning van het bestuur water te brengen in of te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen.

Facultatieve module

Artikel 3.5 Drainage van hoeveelheden water

De facultatieve verbodsbepaling ten aanzien van drainage (artikel 4.8, lid 1, sub a, 3^e van de Modelkeur 2008) is apart opgenomen, omdat drainage enerzijds de eigenschap van het onttrekken van (grond)water heeft, anderzijds het lozen op oppervlaktewater. Onder de oude Grondwaterwet werd drainage niet tot het onttrekken van grondwater gerekend. In lijn met de oude Grondwaterwet worden drainages ook onder de Waterwet niet als grondwateronttrekkingen aangemerkt.

Een verbodsbepaling ten aanzien van drainage (behoudens vergunning) zal goed moeten worden gemotiveerd vanuit de taak van het waterschap, namelijk de zorg voor het watersysteem. Verdrogingsbestrijding kan daar onderdeel van zijn.

Via algemene regels kan worden geregeld dat bijvoorbeeld ondiepe greppels (tot een bepaalde diepte) vrijgesteld zijn van de vergunningplicht.

Het is verboden zonder watervergunning van het bestuur gronden te ontwateren met drainagemiddelen.

Artikel 3.6 Grondwaterlichamen: watervergunning onttrekken van grondwater en infiltreren hoeveelheden water in de bodem

Dit artikel gaat uit van een algemene verbodsbepaling ('behoudens vergunning') voor het onttrekken van grondwater en het infiltreren. Vrijstellingen, zoals onder bepaalde drempelwaarden (m³ per uur, duur in dagen, diepte onder maaiveld), in bepaalde gebieden of bij specifieke doeleinden (grondwatersanering, bodemsanering, beregening, bevoeiing, vee-drenking, proeven, noodvoorzieningen) regelt het bestuur van het waterschap in algemene regels.

Voor meldplichten is aan het eind van hoofdstuk 3 een algemene bepaling opgenomen, waarin is geregeld dat het bestuur algemene (nadere) regels kan stellen over meldplichten.

1. Het is verboden zonder watervergunning van het bestuur grondwater te onttrekken of water in de bodem te infiltreren.
2. Onttrekkingsinrichtingen of infiltratiewerken die vanwege één opdrachtgever of in één project functioneren en die een samenhangend geheel vormen, gelden voor de keur als één inrichting.

§3. Calamiteiten en zorgplicht

Artikel 3.7 Algeheel verbod bij calamiteiten

Dit artikel is niet gewijzigd en is hetzelfde als artikel 4.4 van de Modelkeur 2008.

1. In geval van grote schaarste of overvloed aan water, aanmerkelijke verslechtering van de kwaliteit daarvan of bij het in ongerede raken van een waterstaatswerk, dan wel indien zodanige omstandigheid dreigt te ontstaan, kan het bestuur, zo nodig in afwijking van verleende watervergunningen of geldende peilbesluiten, verbieden:
 - a. water af te voeren naar of aan te voeren uit oppervlaktewaterlichamen;
 - b. water te brengen in of te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen;
 - c. grondwater te onttrekken of water te infiltreren.

2. Zodra het bestuur handhaving van het verbod krachtens het eerste lid niet langer noodzakelijk acht, maakt het onverwijld de intrekking van het verbod bekend.

Artikel 3.8 Zorgplicht

Dit artikel is niet gewijzigd en is hetzelfde als artikel 4.16 van de Modelkeur 2008.

1. Ieder die handelingen verricht of nalaat en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen of het nalaten daarvan inbreuk kan worden gemaakt op door het waterschap in het kader van zijn beheer uitgevoerde maatregelen in het watersysteem, is verplicht alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van hem verwacht mogen worden, ten einde die inbreuk te voorkomen, dan wel indien daarvan reeds sprake is, al het mogelijke te doen om de gevolgen daarvan zoveel mogelijk ongedaan te maken. Indien de inbreuk het gevolg is van een ongewoon voorval, worden de maatregelen onverwijld genomen.
2. Degene die handelingen verricht en een inbreuk maakt als bedoeld in het eerste lid meldt die inbreuk en de maatregelen die hij voornemens is te treffen of reeds heeft getroffen, zo spoedig mogelijk aan het de bestuur.
3. Degene aan wie het bestuur aanwijzingen geeft over die maatregelen, is gehouden die aanwijzingen op te volgen.

§ 4. Algemene regels, vrijstellingen, nadere regels, meld-, meet-, en registratieplichten

In deze paragraaf is een algemene grondslag opgenomen op basis waarvan het bestuur van het waterschap algemene regels en nadere regels kan stellen. Hiermee kan het bestuur in algemene regels bijvoorbeeld een algemene vrijstelling van de vergunningplicht opnemen voor onttrekkingen beneden bepaalde drempelwaarden of in bepaalde gebieden. Ook kan het bestuur daarbij regels stellen over het melden van handelingen, die onder een vrijstelling vallen (via de algemene regels), bijvoorbeeld bij handelingen boven bepaalde drempelwaarden (m³ per uur) of in bepaalde gebieden. Daarnaast kan het bestuur regels stellen over meet- en registratieverplichtingen, waarbij deze verplichtingen in lijn moeten zijn met het Waterbesluit, de Waterregeling en de provinciale Waterverordening.

In artikel 3.9 is in het derde lid een grondslag opgenomen voor het bestuur om bij de vergunningvrije handelingen (op grond van de algemene regels vrijgesteld) nog wel maatwerkvoorschriften te kunnen stellen, vergelijkbaar met artikel 6.15, lid 3, Waterbesluit.

Artikel 3.10 is het aangepaste artikel 4.14 (Modelkeur 2008).

Artikel 3.9 Algemene regels, nadere regels, meldplichten, meet- en registratieplichten en maatwerkvoorschriften

1. Het bestuur kan voor het verrichten van handelingen als bedoeld in de artikelen 3.2 tot en met 3.6 en artikel 3.11 algemene regels stellen, die mede kunnen inhouden een vrijstelling van de watervergunningplicht of een algeheel verbod voor het verrichten van bepaalde handelingen.
2. Bij regeling krachtens het voorgaande lid, kan de verplichting worden opgelegd handelingen te melden, metingen uit te voeren, gegevens te registreren en daarvan opgave te doen aan het bestuur.

3. Ten aanzien van het verrichten van handelingen waarvoor krachtens het eerste lid geen watervergunning is vereist, kan het bestuur maatwerkvoorschriften stellen met het oog op de bescherming van het watersysteem.

Artikel 3.10 Geen watervergunningplicht voor het waterschap

1. Geen watervergunning krachtens de artikelen 3.2 tot en met 3.6 en artikel 3.11 is vereist voor handelingen die plaats hebben door of in opdracht van het bestuur ten behoeve van de aan het waterschap op grond van artikel 1 van de Waterschapswet opgedragen taken.
2. *(facultatief) . Van de vrijstelling bedoeld in lid 1 zijn uitgezonderd de handelingen waarmee de waterstand van oppervlaktewateren op een ander peil wordt gebracht of gehouden dan door het waterschap is vastgesteld.*

Artikel 3.10 A Geen plicht tot vaststellen van een projectplan door het waterschap

1. Het waterschap stelt geen projectplan ingevolge artikel 5.4 Waterwet vast voor de uitvoering door hem van projecten voor waterstaatswerken, als het betreft projecten van ondergeschikt belang.
2. Van ondergeschikt belang zijn projecten die handelingen inhouden als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, waarvoor het bestuur bij algemene regels die handelingen door derden heeft vrijgesteld van de vergunningplicht.

(Deze bepaling is pas mogelijk als eerst de Omgevingswet daarvoor een voorziening kent in de vorm van een vrijstelling. De Omgevingswet is nog in voorbereiding.)

§ 5 Visplan

Facultatieve module

Artikel 3.11 Visplan

1. *De in het beheergebied van het waterschap functionerende Vis Beheer Organisaties overleggen aan het bestuur een visplan mede ten behoeve van de ecologische kwaliteit van de oppervlaktewaterlichamen, vermeld op de kaart, behorend bij deze keur.*
2. *Het visplan bevat de volgende onderdelen:*
 -
 -
 -
3. *De visplannen moeten voor het eerst ingediend worden uiterlijk op 2 januari 2013.*
4. *De visplannen behoeven de goedkeuring van het bestuur, welke wordt gegeven binnen vier weken na de indiening van het visplan bij het bestuur.*
5. *Het is verboden de binnenvisserij uit te oefenen in de oppervlaktewaterlichamen, als bedoeld in het eerste lid van dit artikel, anders dan op basis van en in overeenstemming met het visplan.*

of:

1. *Het is verboden vis uit te zetten in of te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen anders dan op basis van en in overeenstemming met het visplan, als bedoeld in het tweede lid.*
2. *De in het beheergebied van het waterschap opererende visrechthebbenden overleggen daartoe aan het bestuur een gezamenlijk opgesteld visplan, dat mede strekt tot het behalen van de ecologische kwaliteit van de betreffende wateren waarin kan worden gevisst.*

3. *Het bestuur is bevoegd nadere regels vast te stellen met betrekking tot de inhoud en de wijze van totstandkoming van het in het tweede lid bedoelde visplan.*
4. *De visplannen worden voor het eerst ingediend uiterlijk op 2 januari 2013.*
5. *Binnen vier weken na indiening van het visplan neemt het bestuur een beslissing op het goedkeuringsverzoek.*

of

Artikel 3.11 Visverbod

Het is zonder watervergunning van het bestuur verboden:

- a. *in oppervlaktewatersystemen vis uit te zetten,*
- b. *vaste vistuigen te plaatsen.*

(Artikel 3.11 is niet meer aan de orde, zodra de Visserijwet op dit punt is aangepast.)

Facultatieve module

§ 6 Vaarwegen

Op dit moment is het niet mogelijk hiervoor bepalingen op te nemen, omdat nog in discussie is of en in welke mate de waterschappen het vaarwegbeheer over de regionale wateren van de provincie zullen overnemen. Vooralsnog kunnen vaarwegbeherende waterschappen de bepalingen uit de provinciale Waterverordening, module vaarwegbeheer, toepassen. Naar verwachting is die duidelijkheid er pas in 2015. Op grond van een wijziging van de Waterwet (medio 2012 in procedure) moeten provincies uiterlijk eind 2015 hebben aangegeven welke regionale wateren vaarwegen zijn en wie daarover het vaarwegbeheer zal hebben.

Hoofdstuk 4 Toezicht en handhaving

Hoofdstuk 4 komt overeen met hoofdstuk 5 (Toezicht en handhaving) van de Modelkeur 2008. De volgorde van de artikelen is gewijzigd. Het hoofdstuk begint nu met een bepaling over toezicht (Aanwijzing toezichthouders), vervolgens komt een bepaling over een bijzondere vorm van toezicht (Schouw) en tot slot is er een bepaling over strafbepalingen.

Artikel 4.1 *Aanwijzing toezichthouders*

Dit artikel is hetzelfde als het oude artikel 5.2 (Modelkeur 2008).

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze keur zijn belast de daartoe door het bestuur aangewezen ambtenaren van het waterschap of andere personen.

Facultatieve module

Artikel 4.2 *Schouw*

Facultatieve module.

De bepaling over de schouw is een facultatieve bepaling en is nagenoeg hetzelfde als artikel 5.1 van de Modelkeur 2008. In principe is deze bepaling in de keur niet nodig, aangezien schouw op het naleven van de onderhoudsplichten een bijzondere vorm van toezicht is, waartoe waterschappen in het algemeen en zonder specifieke bepaling al bevoegd zijn. De zinsnede 'kennisgeving ervan in een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad, dan wel op andere geschikte wijze' is vervangen door de term 'algemene bekendmaking'.

1. *Door het bestuur kan schouw worden gevoerd over de waterstaatswerken volgens een door dat bestuur vastgesteld schema.*
2. *Het bestuur kan indien het dat nodig acht besluiten een extra schouw te voeren.*
3. *Het bestuur stelt de datum van de schouw vast en maakt die ten minste twee weken tevoren bekend door een algemene bekendmaking.*
4. *De in het derde lid voorgeschreven bekendmaking kan in spoedeisende gevallen voor de aanvang van een extra schouw worden vervangen door een persoonlijke mededeling. Daarbij kan met een kortere termijn dan vermeld in dat lid worden volstaan.*

Artikel 4.3 *Strafbepalingen*

Dit artikel is hetzelfde als artikel 5.3 uit de Modelkeur 2008. Toegevoegd is een bepaling vanwege de invoering van de Bestuurlijke Strafbeschikking. De Bestuurlijke Strafbeschikking is alleen van toepassing op de keur. Wanneer het waterschap een strafbeschikking oplegt, is hij met het strafrecht bezig. Dit is niet de juiste grondslag als je strafrechtelijk wilt handhaven op o.a. algemene regels, aanwijzingen, nadere regels en maatwerkvoorschriften. Met de toevoeging van het derde lid wordt dit ondervangen.

1. Overtreding van de bepalingen van deze keur en de daarop gebaseerde regelgeving wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete tot ten hoogste het bedrag van de tweede categorie, genoemd in artikel 23 van het Wetboek van Strafrecht, al dan niet met openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak.

2. Indien ten tijde van het plegen van de in het eerste lid genoemde overtreding nog geen jaar is verlopen sedert een vroegere veroordeling van de overtreder wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, kan hechtenis tot het dubbele van het gestelde maximum worden opgelegd.
3. Overtreding van deze keur en de daarop gebaseerde regelgeving is verboden.

Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen

Hoofdstuk 5 komt overeen met het oude hoofdstuk 6 van de Modelkeur 2008. Er is een aantal tekstuele verbeteringen doorgevoerd. De artikelen over de keurkaart (oude artikel 6.2) en het onderhoud aan waterstaatswerken, waarvoor nog geen legger is vastgesteld (oude artikel 6.3), zijn verplaatst naar respectievelijk hoofdstuk 3 en hoofdstuk 2.

Artikel 5.1 Vergunningen

In dit artikel is het overgangsrecht geregeld ten aanzien van watervergunningen. Voor ontheffingen op grond van eerdere keuren (vóór de keur die in werking is getreden tegelijk met de Waterwet), is geen overgangsrecht meer nodig, omdat deze vallen onder het overgangsrecht van de voorgaande keur. Daarom wordt alleen nog gesproken over watervergunningen.

Als een vergunningplicht overgaat in algemene regels (met eventueel maatwerkvoorschriften), moet in de algemene regels een overgangsbepalingen worden opgenomen. De vergunning kan dan gelijk gesteld worden met een melding.

1. Een watervergunning die is verleend direct voor de inwerkingtreding van deze keur wordt geacht ingevolge deze keur te zijn verleend.
2. Voor al hetgeen vóór de inwerkingtreding van deze keur rechtmatig tot stand is gebracht, wordt geacht een watervergunning ingevolge deze keur te zijn verleend.

Artikel 5.2 Intrekking Keur...

De Keur <Waterschap / Hoogheemraadschap ...> wordt ingetrokken.

Artikel 5.3 Inwerkingtreding

Deze keur treedt in werking met ingang van <datum>.

Artikel 5.4 Citeertitel

Deze keur wordt aangehaald als: Keur <Waterschap / Hoogheemraadschap ...>.

A. Algemene toelichting

Grondslag van de keur

De keur is een algemene verordening van het waterschap. Op grond van artikel 56 in combinatie met artikel 78 van de Waterschapswet stelt het waterschap verordeningen vast die het nodig oordeelt voor de behartiging van de opgedragen taken. De taken die aan waterschap worden opgedragen betreffen, volgens artikel 1 van de Waterschapswet, de zorg voor het watersysteem en zorg voor het zuiveren van afvalwater en eventueel kunnen nog de zorg voor andere waterstaatsaangelegenheden worden opgedragen, bijvoorbeeld vaarwegbeheer. Naast de Waterschapswet, die de organisatie van de waterschappen regelt, geven de Waterwet en de daarop gebaseerde regelgeving allerlei bepalingen over de inhoud van het waterbeheer, bijvoorbeeld in de vorm van doelstellingen en concrete normen.

De keur van waterschappen is gebaseerd op zowel de Waterschapswet als de Waterwet en de daarop gebaseerde regelgeving in het Waterbesluit, de Waterregeling en de provinciale (water)verordeningen.

Actualisatie van de modelkeur: modelkeur 2012

De modelkeur geeft een model waarmee de waterschappen hun eigen verordenende bevoegdheid kunnen vormgeven. In 2011 en 2012 is deze modelkeur geactualiseerd, samen met de actualisering van de algemene regels en beleidsregels en met het opstellen van Unierichtlijnen voor de leggers oppervlaktewaterlichamen en keringen. Dat heeft geresulteerd in een modelkeur 2012. Belangrijkste redenen voor deze actualisatie zijn:

- Het Bestuursakkoord 2011-2015 (Hoofdlijnenakkoord) en het deelakkoord (het Bestuursakkoord Water);
- Uniformering, met name vanwege de bestuursakkoorden en het Omgevingsloket Online (OLO). Via dit loket worden vanaf 1 april 2012 ook watervergunningen aangevraagd;
- Overeenkomstige keurbepalingen in de keuren van alle waterschappen (uniformering);
- Betere mogelijkheden om waterschappen onderling te vergelijken (uniformering);
- De Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (Wkpb) vraagt in de toekomst om meer uniformiteit in keuren en leggers en de relaties tussen beiden;
- Deregulering en het schrappen van overbodige regelgeving;
- Minder vergunningverlening en meer regulering via algemene regels;
- Aansluiting bij landelijke wet- en regelgeving onder andere wat betreft opbouw, begripsbepalingen en algemene verbodsbepalingen;
- Algemene ontwikkelingen in landelijke wet- en regelgeving, waaronder het werken met 'raamwetten' en algemene regels (zoals het zogenaamde Activiteitenbesluit¹);
- Opname van facultatieve modules voor specifieke of gebiedsgerichte situaties, waardoor de modelkeur modulair van bouw is;
- De recente invoering van de bestuurlijke strafbeschikking.

Bovenstaande heeft onder andere geleid tot een algemene, zoveel mogelijk landelijk dekende keur, waarbij regionale en lokale onderwerpen in algemene regels, beleidsregels en in de leggers van de waterschappen worden geregeld. Sommige bepalingen in de modelkeur 2012 zijn facultatief en zijn niet in alle waterschapskeuren nodig. In dat geval worden deze bepalingen als 'lege bepaling'² in de desbetreffende keur opgenomen, om daardoor toch een uniforme nummering in alle waterschapskeuren te handhaven.

¹ Het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Barim).

² De 'lege bepaling' kan als volgt worden geformuleerd: 'Artikel 3.1 <niet van toepassing>'.

Opbouw van de keur en inhoud op hoofdlijnen

De opbouw van de keur is vergelijkbaar met de opbouw van de Waterwet en de daarop gebaseerde regelgeving.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Het eerste hoofdstuk bevat begripsomschrijvingen, waarbij is aangesloten bij de begrippen in de Waterwet en de daarop gebaseerde regelgeving. Deze begrippen zijn opgenomen vanwege de zelfstandige leesbaarheid van de keur. Verder bepaalt hoofdstuk 1 tot wie de bepalingen in de keur zijn gericht.

Hoofdstuk 2 Beheer en onderhoud van waterstaatswerken

Het tweede hoofdstuk regelt de onderhoudsplichten bij waterstaatswerken. Dit hoofdstuk heeft een belangrijke relatie met de legger op grond van artikel 78 van de Waterschapswet, ook wel onderhoudslegger genoemd. In de onderhoudslegger staan de onderhoudsplichten, die aan de onderhoudsplichten uit hoofdstuk 2 moeten voldoen.

Hoofdstuk 3 Handelingen in watersystemen

Hoofdstuk 3 bevat de verbodsbepalingen. Hierin is bepaald voor welke handelingen of activiteiten een vergunning nodig is. Het dagelijks bestuur is bevoegd deze watervergunning te verlenen. De verbodsbepalingen zijn vrij algemeen geformuleerd, waarbij zoveel mogelijk is aangesloten bij de verbodsbepalingen uit het Waterbesluit. Op deze manier zijn de verbodsbepalingen bij regionale wateren, waar de waterschappen beheerder zijn, vergelijkbaar met de verbodsbepalingen bij rijkswateren, waar Rijkswaterstaat de beheerder is.

Het dagelijks bestuur is bevoegd tot het stellen van algemene en nadere regels. Deze regels kunnen een vrijstelling van de watervergunningplicht inhouden of een algeheel verbod op het verrichten van bepaalde handelingen. Daarnaast kan het dagelijks bestuur beleidsregels stellen ten aanzien van zijn watervergunningverlenende bevoegdheid.

Bij waterstaatswerken zijn drie verschillende zones te onderscheiden, namelijk het waterstaatswerk zelf, de beschermingszone en het profiel van vrije ruimte. De beschermingszone heeft als doel de bescherming van het waterstaatswerk en het profiel van vrije ruimte tevens de toekomstige verbetering van het waterstaatswerk. Het profiel van vrije ruimte kan bij alle waterstaatswerken worden vastgelegd, en niet alleen bij waterkeringen. Vóór vastlegging van dit profiel moet de noodzaak ervan goed onderzocht en onderbouwd worden.

De drie zones worden vastgelegd op de legger, bedoeld in artikel 5.1 van de Waterwet. Deze legger (Waterwet) wordt in de praktijk vaak gecombineerd met de onderhoudslegger (Waterschapswet). De legger op grond van de Waterwet geeft de reikwijdte weer van de verbodsbepalingen uit hoofdstuk 3. Het verbodsregime per zone is in hoofdstuk 3 opgenomen.

Hoofdstuk 4 Toezicht en handhaving

In dit hoofdstuk staan de bepalingen over de aanwijzing van toezichthouders en strafbepalingen. Ook is een bepaling over de schouw opgenomen. De schouw is een manier om toezicht te houden op naleving van de bepalingen uit de keur, in het bijzonder de onderhoudsplichten uit hoofdstuk 2.

Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen

Het laatste hoofdstuk regelt het overgangsrecht voor watervergunningen, die voor inwerkingtreding van deze keur zijn verleend. Daarnaast bevat hoofdstuk 5 een bepaling die de voorgaande keur integraal intrekt, een bepaling over de inwerkingtreding en een citeertitel.

B. Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1.1 *Begripsomschrijvingen*

In de begripsomschrijvingen is zoveel mogelijk aangesloten bij de begripsbepalingen uit artikel 1.1 van de Waterwet. Voor de zelfstandige leesbaarheid van de keur zijn de kernbegrippen uit de Waterwet letterlijk overgenomen. Ten opzichte van de vorige keur is een aantal begrippen aangepast in verband met deze definities in de Waterwet, waar onder beschermingszone, grondwater, en waterstaatswerk. Het begrip bronbemaling is verwijderd, omdat dit begrip niet meer als zodanig terugkomt in de keur.

Onder bestuur in deze keur wordt verstaan het dagelijks bestuur van het waterschap, zoals de Waterschapswet dat bedoelt. Hieronder wordt dan ook verstaan het college van dijkgraaf en heemraden van hoogheemraadschappen of waterschappen die hun dagelijkse besturen zo noemen.

Het begrip profiel van vrije ruimte (driedimensionaal) kan worden uitgebreid naar alle waterstaatswerken en naar toekomstige waterstaatswerken. Het vastleggen van een profiel van vrije ruimte op de legger moet goed worden onderbouwd, bijvoorbeeld aan de hand van wetenschappelijke rapporten over te verwachten waterstandstijgingen, klimaatscenario's, etc. Daarbij moet het waterschapsbestuur het belang van een profiel van vrije ruimte met de daarin geldende beperkingen (verbod op het plaatsen of behouden van werken behoudens vergunning) zorgvuldig afwegen tegen de belangen van derden. Ook moeten mogelijke andere instrumenten worden meegenomen in een dergelijke afweging. De door het waterschapsbestuur opgelegde beperkingen in het profiel van vrije ruimte hebben effecten op de mogelijkheden van ruimtelijke ontwikkelingen. In de praktijk zijn soms zogenaamde 'meanderzones' gehanteerd langs beken. Deze meanderzones vallen onder het begrip profiel van vrije ruimte.

De Algemene maatregel van bestuur (Amvb) behorend bij de Wet ruimtelijke ordening (Wro), ook wel Amvb Ruimte genoemd, bevat voor watersystemen onder andere regels over primaire waterkeringen. Deze regels werken direct door naar bestemmingsplannen en bevatten bijvoorbeeld de verplichting voor de bestemmingsplanwetgever het waterstaatswerk 'primaire waterkering en de bijbehorende beschermingszone' op te nemen in het bestemmingsplan. Voor overige waterstaatswerken in het regionale watersysteem, waar waterschappen de beheerder van zijn, zijn geen regels opgenomen in de Amvb Ruimte. Het is aan de waterschappen de bescherming en toekomstige aanpassing van deze waterstaatswerken goed te regelen. De vastlegging van een profiel van vrije ruimte is hierbij het aangewezen instrument, mits goed onderbouwd en voorzien van een zorgvuldige belangenafweging.

Artikel 1.2 *Verplichtingen*

Dit artikel regelt dat de verplichtingen ingevolge de keur berusten op de eigenaren van gronden, beperkt zakelijk gerechtigden en gebruikers krachtens persoonlijk recht. De verplichtingen berusten op al deze gerechtigden en een ieder van deze gerechtigden kan aangesproken worden voor het geheel. De gerechtigden zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de nakoming van verplichtingen.

Hoofdstuk 2 Beheer en onderhoud van waterstaatswerken

§ 1 Onderhoudsplichtigen

Artikel 2.1 Onderhoudsplicht

In dit artikel wordt algemeen geregeld dat degenen die zijn aangewezen als onderhoudsplichtigen in de legger of, als er nog geen legger is, in artikel 2.12, verplicht zijn tot het verrichten van gewoon of buitengewoon onderhoud, zoals beschreven is in hoofdstuk 2. Met dit artikel wordt dus de verbinding gelegd tussen de legger en de gebodsbepalingen in hoofdstuk 2. De legger geeft aan wie onderhoudsplichtig zijn, de gebodsbepalingen geven aan welk onderhoud van deze onderhoudsplichtigen wordt geëist. De legger die hier bedoeld wordt is de zogenaamde onderhoudslegger, bedoeld in artikel 78, tweede lid, Waterschapswet. Vaak wordt deze legger gecombineerd met de legger, bedoeld in artikel 5.1, Waterwet, maar formeel zijn dit twee verschillende leggers.

§ 2 Onderhoud aan waterkeringen door derden

Artikel 2.2 Gewoon onderhoud

Dit artikel geeft weer wat onderhoudsplichtigen (die in de legger zijn aangewezen) aan gewoon onderhoud aan waterkeringen moeten doen. Bij het verwijderen van schadelijk wild en begroeiingen moet gedacht worden aan dat wil en die beplantingen die aantoonbaar schade toebrengen aan het waterkerend vermogen van de dijk. Dus geen gaten in de dijk of beschadiging van de speciale grasmat of diepe wortels in de dijk. De bestrijding van muskussen bevorratten is uitgezonderd. De zorgplicht ter voorkoming van schade aan waterstaatswerken door muskus- en bevorratten berust ingevolge artikel 1, derde lid Waterschapswet bij het waterschap.

Met de keur reguleert het waterschap uitsluitend activiteiten van derden. Als waterbeheerder voert het waterschap echter zelf ook veel werkzaamheden in en rond het watersysteem uit. De reguliere beheermaatregelen die het waterschap uitvoert, zijn bedoeld er voor te zorgen dat de waterstaatswerken op de afmetingen blijven zoals die zijn vastgesteld in de legger. Voor al deze werkzaamheden geldt er geen meldplicht of vergunningplicht. Wel houdt het waterschap zich zelf ook aan de regels zoals hij die aan derden stelt..

Artikel 2.3 Buitengewoon onderhoud

Dit artikel geeft aan welk buitengewoon onderhoud door onderhoudsplichtigen moet worden gepleegd aan waterkeringen. Er wordt in dit artikel verwezen naar de ligging, vorm afmeting en constructie zoals in de legger opgenomen. Bij deze inhoudelijke beschrijving van de onderhoudsplicht wordt aangesloten bij de legger, bedoeld in de Waterwet. Deze legger op grond van de Waterwet geeft aan waar een waterstaatswerk, in dit geval een waterkering, aan moet voldoen en via artikel 2.3 wordt geregeld dat de onderhoudsplichtige (die in de onderhoudslegger op grond van de Waterschapswet is aangewezen) het buitengewone onderhoud zo moet uitvoeren dat wordt voldaan aan deze legger op grond van de Waterwet.

§ 3 Onderhoud aan kunstwerken door derden

Artikel 2.4 Onderhoud ondersteunende kunstwerken en werken

In dit artikel is aangegeven dat onderhoudsplichtigen van waterkeringen de ondersteunende kunstwerken of werken in, op of boven waterkeringen of de bijbehorende beschermingszone waterkerend moeten houden.

§ 4 *Onderhoud aan oppervlaktewaterlichamen door derden*

Artikel 2.5 Gewoon onderhoud

Begroeiingen en afval moeten worden verwijderd uit oppervlaktewaterlichamen door de in de legger aangewezen onderhoudsplichtigen. Met afval wordt bedoeld voorwerpen, materialen en stoffen die de aan- of afvoer of berging van water belemmeren.

Artikel 2.6 Buitengewoon onderhoud

Dit artikel geeft aan welk buitengewoon onderhoud door onderhoudsplichtigen moet worden gepleegd aan oppervlaktewaterlichamen. Zie ook de toelichting bij artikel 2.3.

Artikel 2.7 Onderhoud ondersteunende kunstwerken en werken

Dit artikel gebiedt onderhoudsplichtigen ondersteunende kunstwerken en werken bij oppervlaktewaterlichamen te onderhouden. Het gaat hier om (kunst)werken die (mede) een waterhuishoudkundige functie hebben, zoals duikers, overkluizingen en stuwen. Deze werken moeten zodanig worden onderhouden dat er aan de functie voor het watersysteem voldaan kan worden.

§ 5 *Overige Gebodsbepalingen*

Artikel 2.8 Afrasteringen

Dit is facultatieve bepaling. Het bestuur kan eigenaren of gebruikers verplichten langs hun gronden in de buurt van oppervlaktewaterlichamen, waterkeringen, bergingsgebieden of ondersteunende kunstwerken afrasteringen te plaatsen om daarmee te voorkomen dat dieren deze waterstaatswerken beschadigen of de werking ervan belemmeren. Via artikel 2.11 kan het dagelijks bestuur algemene of nadere regels stellen over deze afrasterplicht, bijvoorbeeld over constructies en wijze van plaatsing.

Artikel 2.9 Coupures en sluizen

Bij hoog water, bij oefeningen, etc. kan het nodig zijn coupures en sluizen te sluiten. Het bestuur kan hiertoe besluiten. De onderhoudsplichtigen van deze coupures en sluizen zijn aangewezen op de onderhoudslegger op grond van de Waterschapswet en zijn verplicht op eerste aanzegging van het bestuur deze te sluiten.

Artikel 2.10 Stuwen

Eigenaren van stuwen (of andere gerechtigden of gebruikers, via artikel 1.2) moeten een bepaald stuwpeil instellen, indien het bestuur daartoe besluit. Verplichtingen vanuit een eventueel peilbesluit op grond van artikel 5.2 van de Waterwet moeten hierbij in acht worden genomen.

§ 6 *Algemene regels, nadere regels en onderhoudsplicht indien geen (actuele) onderhoudslegger is vastgesteld*

Artikel 2.11 Algemene regels / nadere regels

Op grond van artikel 2.11 kan het bestuur algemene regels stellen ten aanzien van de gebodsbepalingen in hoofdstuk 2. Deze algemene regels kunnen ook een vrijstelling van een gebod inhouden. In dat geval geldt voor de onderhoudsplichtige het betreffende gebod niet. Het artikel geeft het bestuur ook de mogelijkheid nadere eisen te stellen ten aanzien van de onderhoudsverplichtingen in hoofdstuk 2. Het bestuur kan bijvoorbeeld nadere eisen stellen aan afrasteringen (zie artikel 2.8) of aan een goede toestand van waterkeringen (artikel 2.2). Ook is het denkbaar dat het bestuur nadere eisen willen stellen aan het onderhoud aan afsluitmiddelen.

Artikel 2.12 Onderhoud aan waterstaatswerken zonder (actuele) legger

Het is mogelijk dat het algemeen bestuur op grond van artikel 78, tweede lid, Waterschapswet nog geen legger heeft vastgesteld voor (bepaalde) waterstaatswerken. De onderhoudsplichtigen volgen dan niet uit een onderhoudslegger. Artikel 2.12 voorziet in een vangnet voor deze situatie. Als het onderhoud niet op een andere wijze is geregeld, geldt de onderhoudsplicht zoals opgenomen onder onderdeel a., b. en c. Onderhoud kan op een andere wijze zijn geregeld, bijvoorbeeld in een watervergunning, overeenkomst of op basis van gewoonterecht. Als dat het geval is, gaan deze afspraken voor.

Bij overige waterstaatswerken bij onderdeel c. kan worden gedacht aan duikers, overkluizingen, stuwen, etc. Dit artikellid is facultatief

Facultatieve module

In het tweede lid is een bepaling opgenomen voor de situatie dat via een watervergunning of een projectplan een waterstaatswerk is aangelegd of gewijzigd, maar de onderhoudslegger nog niet is aangepast op deze nieuwe situatie. Het heeft uitdrukkelijk de voorkeur de procedure van een watervergunning of projectplan te combineren met een leggerwijziging, zodat deze bepaling niet hoeft te worden gebruikt. Zie ook de toelichting bij artikel 3.2, derde lid. Het gaat om een overgangssituatie als er nog geen legger op grond van de Waterschapswet is en het waterschap het onderhoud wel wil neerleggen bij derden.

Hoofdstuk 3. Handelingen in watersystemen**§1. Gebruik van waterstaatswerken**

Facultatieve module

Artikel 3.1 Kaart

Op grond van artikel 5.1 van de Waterwet moeten waterschappen een legger vaststellen, waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. Deze legger wordt vaak gecombineerd met de onderhoudslegger, bedoeld in artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet. De legger op grond van de Waterwet heeft een andere functie, want deze legger legt de normatieve toestand van waterstaatswerken vast. De provincie kan voor bepaalde waterstaatswerken een vrijstelling verlenen van deze leggerplicht. Via artikel 2.14 van de Invoeringswet Waterwet is bepaald dat de legger op grond van de

Waterwet, voor andere waterstaatswerken dan waterkeringen, uiterlijk 22 december 2012 moet zijn vastgesteld. Voor de periode dat de legger nog niet is vastgesteld, kan op grond van artikel 3.1 gewerkt worden met een kaart, vast te stellen door het bestuur. Op deze kaart worden in ieder geval de liggingen van waterstaatswerken aangegeven en, indien van toepassing de bijbehorende beschermingszones en profielen van vrije ruimte. Hiermee vervangt deze kaart tijdelijk de legger en heeft voor beschermingszones en profielen van vrije ruimte dezelfde werking als een legger. Wanneer het bestuur de bedoelde gegevens van die kaart opneemt in de legger, neemt het tevens het besluit tot intrekking van de hier bedoelde kaart.

De waterstaatswerken, beschermingszones en profielen van vrije ruimte, zoals aangegeven op de legger of kaart, zijn van belang voor de verbodsbepalingen van artikel 3.2. Ook voor enkele gebodsbepalingen in hoofdstuk 2 zijn deze legger- of kaartaanduidingen van belang. Ze geven immers de reikwijdte van verbodsbepalingen weer of ze geven invulling aan het vereiste onderhoud door onderhoudsplichtigen.

De kaart maakt geen onderdeel uit van de keur. De bevoegdheid tot vaststelling van de kaart is afhankelijk van de voor het waterschap vastgelegde bevoegdheidsverdeling tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.

Artikel 3.2 *Watervergunning waterstaatswerken en beschermingszones*

Lid 1

In artikel 3.2 is in het eerste lid een algemene, ruime verbodsbepaling opgenomen voor handelingen of het laten liggen of staan van werken, vaste substanties of voorwerpen bij waterstaatswerken. De formulering en reikwijdte van de verbodsbepaling sluiten aan bij de verbodsbepaling in het Waterbesluit ten aanzien van rijkswaterstaatswerken, waarvoor het Rijk beheerder is.

Het gaat om handelingen die het gebruik van waterstaatswerken en een daartoe behorende beschermingszone betreffen, door anders dan in overeenstemming met de functie, daar werkzaamheden te verrichten, werken te maken of vaste substanties of voorwerpen te storten of te plaatsen. Het zijn handelingen waarin door de keuren van waterschappen voorzien.

Bij het verrichten van werkzaamheden of het maken dan wel behouden van werken in, op, onder of over een waterstaatswerk of een daartoe behorende beschermingszone (in de legger te bepalen) moet worden gedacht aan activiteiten die de zogenaamde bak (waterbodem en oevers), de waterkeringen en de ondersteunende kunstwerken raken. Voorbeelden zijn ontgravingen, bouwen in een winterbed, het verrichten van boringen, het aanbrengen van beschoeiingen, bouwen op een waterkering of het aanbrengen van beplantingen.

Het storten, plaatsen of neerleggen van vaste substanties of voorwerpen in, op, onder of over een waterstaatswerk of een daartoe behorende beschermingszone (in de legger te bepalen), of het daar vervolgens achterlaten van deze substanties of voorwerpen ziet met name toe op de bescherming van de waterkering en (ecologische) oevers en op een veilige afvoer van water door oppervlaktewaterlichamen, teneinde wateroverlast en overstroming te voorkomen. Zo mogen bijvoorbeeld boten anders dan op daartoe bestemde aanlegplaatsen niet worden aangemeerd, mag er niet op waterkeringen worden gekampeerd, en mag een waterkering of oever niet worden gebruikt voor de (tijdelijke) opslag van materialen.

Het gaat hier telkens om handelingen die niet in overeenstemming met de functie zijn. Zo wordt uitgesloten dat bijvoorbeeld scheepvaart en recreatie te reguleren zou zijn op plaatsen die daar juist toe bestemd zijn. Het nautisch beheer vindt reeds plaats op grond van de Scheepvaartverkeerswet (met uitzondering van de exclusieve economische zone, waar de Scheepvaartverkeerswet niet van toepassing is). Het recreatief medegebruik is met name een gevolg van bijvoorbeeld de zwemwaterfunctie die een oppervlaktewaterlichaam kan hebben en is in zoverre toegestaan zonder vergunning. Andere voorbeelden zijn het aanleggen en lossen van schepen aan een loskade of het rijden op paden op waterkeringen.

Net als in de vorige keur zijn handelingen "in overeenstemming met de functie van het waterstaatswerk niet verboden". Deze toevoeging moet, net als bij het Waterbesluit, vrij beperkt worden geïnterpreteerd. Het betreft de (waterhuishoudkundige) functie die de provincie aan dat waterstaatswerk heeft verleend, dan wel de functie die het waterschap in zijn beheerplan daaraan heeft verleend, dan wel de functie die het waterstaatswerk van oudsher al heeft. In deze formulering valt uiteraard de handeling 'slopen' ook onder het verbod.

Onder de ruime verbodsbepaling in artikel 3.2, eerste lid, vallen onder de zinsnede 'handelingen te verrichten' onder andere: aanleg-, bagger-, boor-, bouw-, graaf-, demping-, herstel-, onderhoud-, plant- reparatie-, revisie-, sloop-, uitbreiding-, verbouw, herbouw- en wijzigings- en verwijderwerkzaamheden. Vervoeren is facultatief opgenomen. Met name rijden op een waterkering kan tot aanzienlijke schade leiden. De eerder vermelde handelingen betreffen handelingen die tot doel hebben verandering te brengen in de staat van waterstaatswer-

ken. Verder ook werkzaamheden die dat niet tot doel hebben, maar waarvan onbedoeld effect is dat verandering wordt gebracht in de staat van die werken. Onder dit verbod valt bijvoorbeeld het dempen van een sloot. Tot slot vallen onder het verbod ook de handelingen van derden waarmee de waterstand op een ander peil wordt gebracht of gehouden dan het peil dat voor het betreffende oppervlaktewaterlichaam door het waterschap is vastgesteld.

Via een watervergunning van het bestuur kan van de verbodsbepaling worden afgeweken. Op basis van artikel 3.9 kunnen in algemene regels vrijstellingen worden verleend voor bijvoorbeeld bepaalde categorieën van handelingen. Deze handelingen zijn dan wel toegestaan zonder vergunning, waarbij eventueel aan bepaalde voorschriften moet worden voldaan. Dit systeem is vergelijkbaar met het Activiteitenbesluit.

Lid 1a

Er zijn de in praktijk gevallen waarbij een derde/ initiatiefnemer (niet zijnde een waterschap) een waterstaatswerk kan "gebruiken", waarbij dit werk tevens wat verlegd of gewijzigd moet worden. Door expliciet te maken in de keur dat aanleg/ wijziging (geregeld in hoofdstuk 5 van de Waterwet) als gevolg van gebruik (hoofdstuk 6 van de Waterwet) vergunningplichtig is, voorkom je dat aanleg/ wijziging door een derde/initiatiefnemer mogelijk juridisch een witte vlek wordt. De Waterwet kan immers zo worden uitgelegd dat aanleg/wijziging door een derde niet is geregeld. De andere uitleg is dat aanleg/wijziging door een derde met een vergunning kan worden geregeld. In de praktijk gaat het dan om gebruik met aanleg/wijziging tot gevolg.

Lid 2

In het tweede lid is bepaald dat in het profiel van vrije ruimte geen werken mogen worden geplaatst of worden behouden. Dit profiel is nodig om toekomstige aanpassingen van waterstaatswerken, in het bijzonder waterkeringen, mogelijk te maken. Met de vastlegging van profielen van vrije ruimte moet het waterstaatsbelang zijn gediend, binnen het kader van de zorg voor het watersysteem en de doelstellingen van de Waterwet. Belangrijk is dat de profielen van vrije ruimte goed worden onderbouwd, bijvoorbeeld aan de hand van wetenschappelijke rapporten over te verwachten waterstandstijgingen, klimaatscenario's, etc. Daarbij moet het waterschapsbestuur het belang van een profiel van vrije ruimte en daarmee het niet kunnen bebouwen van die gronden, zorgvuldig afwegen tegen de belangen van derden.

Lid 3

Dit is een facultatieve module en bedoeld voor waterschappen die dergelijke windwatermolens in hun gebied kennen met een functie voor de lokale waterhuishouding.

Lid 4

In hoofdstuk 6 van de Waterwet en in het Waterbesluit zijn regels opgenomen omtrent de watervergunning. De bepalingen hebben betrekking op de aanvraag, de wijze van voorbereiding en samenloop als meer beheerders of meer bestuursorganen bevoegd zijn. Daarnaast zijn bepalingen opgenomen over aan de watervergunning te verbinden voorschriften. Artikel 6.20, eerste lid, van de wet bepaalt dat het bestuur aan de vergunning voorschriften kan verbinden ter bescherming van de belangen waarvoor het vereiste van de vergunning is gesteld. Deze voorschriften kunnen bijvoorbeeld de wijze van uitvoering van een werk of een beperking in het gebruik betreffen. Dat artikel bepaalt in het eerste lid dat die voorschriften ook betrekking kunnen hebben op financiële zekerheidstelling voor de nakoming van verplichtingen, voor de dekking van schade of voor het compenseren of beperken van de nadelige gevolgen na het staken van de vergunde handeling.

Het is gewenst om het bepaalde in artikel 6.20, eerste lid, van de wet aan te vullen. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (o.a. in 27 mei 2009, 200806373) acht het aanvaardbaar dat de overheid financiële compensatie vraagt voor het dempen van water,

indien compensatie in natura door het graven van een nieuw oppervlaktewaterlichaam niet mogelijk is. Het naast een compensatie in natura ook vragen van financiële compensatie vanwege voor het waterschap toegenomen kosten direct verband houdend met de handeling door de derde, strekt niet ter bescherming van het belang in verband waarmee watervergunningen worden verleend. Daarom is een wettelijke grondslag nodig. Dat is gebeurd door het vierde lid in artikel 3.2 op te nemen. Hiermee staat ondubbelzinnig vast dat het waterschap ook voorschriften met een dergelijke strekking aan de watervergunning kan verbinden.

Veel waterschappen kennen het onderscheid tussen binnen- en de buitenbeschermingszones. Dat onderscheid is ook in veel leggers terug te vinden en is bedoeld om in die verschillende zones een verschillende verbodsregime van kracht te laten zijn. De model Keur kent de begrippen binnen- en buitenbeschermingszones niet meer, omdat ook de Waterwet die begrippen niet heeft opgenomen. Om tegemoet te komen aan de wens van de waterschappen in de beschermingszone naast het waterstaatswerk te kunnen nuanceren qua strengheid van het verbodsregimes, is een model algemene regel opgesteld die het verrichten van bepaalde handelingen in het gedeelte B van de beschermingszone, zoals opgenomen in de legger, vrijstelt van de vergunningplicht. Het gedeelte B is dat gedeelte van de beschermingszone dat het verst verwijderd is van het waterstaatswerk. Gedeelte A is dan dat gedeelte van de beschermingszone dat direct naast het waterstaatswerk ligt.

Lid 5

In het vijfde lid is een bepaling opgenomen voor de situatie dat via een watervergunning of een projectplan een waterstaatswerk is aangelegd of gewijzigd, maar de legger op grond van de Waterwet nog niet is aangepast op deze nieuwe situatie. Het heeft uitdrukkelijk de voorkeur de procedure van een watervergunning of projectplan te combineren met een leggerwijziging, zodat deze bepaling niet hoeft te worden gebruikt. Het combineren van procedures voor een watervergunning/projectplan met die van een leggerwijziging vergt de nodige afstemming en het waterschap zal aan bepaalde voorzieningen moeten hebben getroffen, bijvoorbeeld een goede delegatie- en/of mandaatregeling ten aanzien van de te combineren besluiten, in het bijzonder de leggerwijzigingen. Door het combineren van besluiten wordt voldaan aan het doel van de Waterwet, namelijk een actuele legger die de normatieve toestand van waterstaatswerken weergeeft. Bovendien kan door de combinatie van procedures worden voorkomen dat op twee verschillende momenten tegen hetzelfde inhoudelijke besluit rechtsbescherming openstaat, namelijk op het moment van aanpassing van het waterstaatswerk via een watervergunning of projectplan en op het moment van aanpassing van de legger op de nieuwe situatie.

Het is van groot belang dat de legger actueel is en bij veranderingen van waterstaatswerken als gevolg van het verlenen van een watervergunning of een projectplan direct, dan wel zo snel mogelijk geactualiseerd wordt. In de praktijk zal het echter niet altijd mogelijk zijn om de procedure voor het wijzigingen van de legger gelijk te laten lopen met de procedure voor het projectplan of de watervergunning, ondanks verregaande delegatie en mandatering van bevoegdheden. Daar zijn verschillende redenen voor. Een latere vaststelling van (een wijziging van) de legger kan bijvoorbeeld voorkomen bij het hanteren van raamvergunningen voor het aanleggen van infrastructuur (zoals een snelweg via design-and-construct). Als de legger niet meteen overeenstemt met de werkelijke situatie, kan dit tot gevolg kunnen hebben dat de keur niet van toepassing is op deze nieuwe waterstaatswerken of de betreffende wijzigingen hetgeen een ongewenste situatie is. Er is dan namelijk niet duidelijk welke maten, afmetingen en onderhoudsplichten van toepassing zijn en het nieuwe of gewijzigde waterstaatswerk wordt niet beschermd door de keur. Het streven is dan ook de periode tussen het ontstaan van nieuwe of gewijzigde waterstaatswerken en de overeenkomstige wijziging van de legger zo klein mogelijk te houden. Mocht toch sprake zijn van een (korte) periode

waarin de legger nog niet de nieuwe situatie aangeeft, dan voorziet dit artikel in duidelijkheid omtrent maten, afmetingen en onderhoudsplichten en bepaalt het dat de keur vooruitlopend op vastlegging in de legger van toepassing is op het nieuwe of gewijzigde waterstaatswerk. Dit artikel is derhalve bedoeld als tijdelijke regeling, als vangnet, omdat nog steeds tijdige actualisatie van de legger het uitgangspunt blijft. Voor de rechtsbescherming is het wel belangrijk dat enerzijds het projectplan of de watervergunning duidelijk de toekomstige ligging, vorm, afmeting en constructie, als ook de toekomstige onderhoudsplichten aanduidt. Anderzijds is het belangrijk dat de legger zo snel mogelijk alsnog wordt aangepast.

Lid 6

In dit lid zijn de verbodsbepalingen ten aanzien van de meanderzones opgenomen. De verboden zijn hier beperkt tot die activiteiten die van invloed kunnen zijn op het meanderende karakter van het water.

Lid 7

In dit lid zijn de verbodsbepalingen ten aanzien van de inundatiegebieden opgenomen. In deze zone is het aantal verboden beperkt aangezien slechts activiteiten die van invloed kunnen zijn op het waterbergend en waterafvoerend vermogen van het gebied gereguleerd behoeven te worden.

Lid 8

In dit lid zijn de verbodsbepalingen ten aanzien van lijnvormige elementen opgenomen. Onder b. worden de voorwaarden genoemd waaraan gebruikers van lijnvormige elementen zich dienen te houden.

Artikel 3.3 Verbod versnelde afvoer door nieuw verhard oppervlak

Dit artikel (aan het waterschap de keuze of het zo'n artikel opneemt in de eigen keur) kan via een goed doorlopen van het proces van watertoetsen de vergunningverlening overbodig maken. Daartoe moet het waterschap wel een algemene regel vaststellen. Nog beter is het als het waterschap zich in een vroeg stadium voegt bij het overleg met de gemeente over planologische ontwikkelingen en aangeeft dat de initiatiefnemer de waterhuishoudkundige aspecten betreft bij zijn plannen. Daartoe moet die initiatiefnemer in overleg treden met het waterschap. Dan kunnen nog tijdig de juiste maatregelen worden getroffen. Mocht die initiatiefnemer toch ingrepen hebben gepleegd met vergaande invloed op de waterhuishouding, dan heeft het waterschap via dit artikel juridisch instrumentarium om ongewenste afvoeren van verharde oppervlakken op het bestaande waterstelsel tegen te gaan. De vrijstellingsgrenzen stelt het bestuur verder vast via een algemene regel en / of beleidsregel.

Op grond van artikel 3.3 is het verboden zonder watervergunning van het bestuur neerslag versneld tot afvoer te laten komen of meer dan een ... m² (extra) verhard oppervlak aan te brengen. Door extra versnelde afvoer van neerslag of verhard oppervlak vermindert de afvoer- en bergingscapaciteit van het watersysteem dat in beheer is bij het waterschap. Deze capaciteit moet in veel gevallen echter behouden blijven, in het bijzonder om te kunnen voldoen aan de normen voor wateroverlast op grond van artikel 2.8 van de Waterwet. Waterschappen hanteren in hun beheer als uitgangspunt de trits vasthouden-bergen-afvoeren. Vasthouden van water (neerslag) in het gebied zelf verdient de voorkeur boven het bergen en uiteindelijk afvoeren van water. Door meer verhard oppervlak komt water eerder tot afvoer naar het watersysteem van waterschappen, waardoor waterschappen weer genoodzaakt kunnen worden elders de afvoer- en bergingscapaciteit te vergroten. Dat is ongewenst.

Facultatieve module

§2. Brengen, onttrekken of infiltreren van (grond)water

Artikel 3.4 *Oppervlaktewaterlichamen: watervergunning brengen en onttrekken van hoeveelheden water*

Artikel 3.4 is een algemene verbodsbepaling voor het brengen van water in of het onttrekken van water aan oppervlaktewaterlichamen. Hiermee wordt zowel het brengen en onttrekken zonder een werk bedoeld als het brengen en onttrekken met een werk. Met andere woorden: onder deze verbodsbepaling valt het afvoeren van water naar en het aanvoeren van water uit oppervlaktewaterlichamen en het lozen op of onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen.

Via artikel 3.9 kan het bestuur onder andere algemene regels stellen, waarbij ook vrijstellingen van de vergunningplicht kunnen worden vastgesteld. Daarnaast is het bestuur bevoegd beleidsregels vast te stellen ten aanzien van de vergunningverlenende bevoegdheid.

Artikel 3.5 *Drainage van hoeveelheden water*

Ten behoeve van de taak van het waterschap, de zorg voor het watersysteem, kan het nodig zijn drainage te verbieden behoudens vergunningplicht. Gedacht kan worden aan verdrogingsbestrijding. Via algemene regels op grond van artikel 3.9 kunnen bepaalde vormen van drainage, bijvoorbeeld ondiepe greppels, worden vrijgesteld van deze vergunningplicht.

Artikel 3.6 *Grondwaterlichamen: watervergunning onttrekken van grondwater en infiltreren hoeveelheden water in de bodem*

Dit artikel geeft een algemene verbodsbepaling voor het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water in de bodem. In beginsel zijn alle onttrekkingen en infiltraties verboden, behoudens vergunning. Het bestuur kan via algemene regels bepaalde onttrekkingen en infiltraties vrijstellen van deze vergunningplicht. Ook kan het bestuur beleidsregels opstellen over in welke gevallen vergunning zal worden verleend en in welke gevallen niet.

Voor drie specifieke categorieën van onttrekkingen en infiltraties zijn op grond van artikel 6.4 van de Waterwet gedeputeerde staten bevoegd en dus niet het bestuur. Het gaat hier om de onttrekkingen en infiltraties:

- ten behoeve van industriële toepassingen, indien de te onttrekken hoeveelheid water meer dan 150.000 m³ per jaar bedraagt;
- ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening;
- ten behoeve een bodemenergiesysteem.

Artikel 3.6 ziet dus niet op deze drie categorieën. Voor de overige onttrekkingen en infiltraties geldt op grond van deze keur een algemene verbodsbepaling, vergelijkbaar met de oude verbodsbepaling uit artikel 14 van de Grondwaterwet. Met betrekking tot infiltraties gaat het hier om waterkwantiteit, en niet om waterkwaliteit. Voor wat betreft de waterkwaliteit bij infiltraties moet voldaan worden aan de regels gesteld bij of krachtens de Wet bodembescherming en de Wet milieubeheer.

§3. Calamiteiten en zorgplicht

Artikel 3.7 *Algeheel verbod bij calamiteiten*

In geval van calamiteiten kan het nodig zijn de waterafvoer en -aanvoer of lozingen en onttrekkingen te verbieden. Bij calamiteiten gaat het om bijvoorbeeld om droogte of een overvloed aan water, maar ook (een dreiging van) een aanmerkelijke verslechtering van de waterkwaliteit of het in ongerede raken van een waterstaatswerk. Concreet kan op basis van dit artikel het bestuur bijvoorbeeld bij droogte een onttrekkingsverbod instellen.

Artikel 3.8 *Zorgplicht*

Artikel 3.8 bevat een algemene zorgplicht ten aanzien van het watersysteem. Deze zorgplicht geldt voor een ieder en een ieder kan op een schending van deze zorgplicht worden aangesproken. Als het handelen of nalaten onmiskenbaar in strijd is met de zorgplicht, kan het bestuur bestuursrechtelijke handhavingsmaatregelen inzetten. Een eventueel opgelegde last moet wel voldoende duidelijk worden omschreven, anders ontstaat er strijd met de rechtszekerheid, zie ook de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (AB RvS) van 10 augustus 2011, 201012817/1/M1.

*§4. Algemene regels, vrijstellingen, nadere regels, meld-,meet- en registratieplichten***Artikel 3.9 *Algemene regels, nadere regels, meldplichten, meet- en registratieplichten en maatwerkvoorschriften***

In de artikelen 3.2 tot en met 3.6 zijn algemene verbodsbepalingen opgenomen. Artikel 3.9 biedt het bestuur een grondslag om ten aanzien van deze verbodsbepalingen algemene regels, nadere regels, meld-, meet- en registratieverplichtingen en maatwerkvoorschriften te stellen.

Lid 1

Het eerste lid biedt het bestuur de grondslag om algemene regels te stellen, welke mede een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de artikelen 3.2 tot en met 3.6 in kunnen houden. Een vrijstelling van een bepaalde verbodsbepaling kan aan de orde zijn als aan bepaalde voorwaarden (algemene regels) is voldaan. Voorbeelden van mogelijke vrijstellingen zijn bepaalde handelingen in de beschermingszone van waterstaatwerken, de af- en aanvoer van water naar of uit oppervlaktewaterlichamen of grondwateronttrekkingen bij hoeveelheden onder een bepaalde drempel en drainage van gronden met bepaalde drainagemiddelen (bijvoorbeeld ondiepe greppels).

Het bestuur heeft ook de mogelijkheid een algeheel verbod in te stellen, waarbij geen vergunningverlening mogelijk is. Een voorbeeld van een algemeen verbod is een grondwateronttrekkingsverbod in een specifiek gebied (bijvoorbeeld een zeer verdrogingsgevoelig gebied).

Lid 2

Het tweede lid geeft het bestuur de bevoegdheid meld-, meet- en registratieverplichtingen op te leggen, voor zover deze verplichtingen niet in strijd zijn met de bepalingen hierover in het Waterbesluit, de Waterregeling en provinciale (water)verordening(en). In het Waterbesluit is opgenomen dat vergunningvrije grondwateronttrekkingen en infiltraties moeten worden gemeld bij het bevoegd gezag. Van alle grondwateronttrekkingen en infiltraties moet de kwantiteit worden gemeten; van alle infiltraties ook de kwaliteit (conform Waterregeling). Van deze kwantiteits- en kwaliteitsmetingen moet opgave worden gedaan aan het bevoegde gezag.

De Waterregeling stelt welke gegevens moeten worden verstrekt bij een vergunningaanvraag of melding (indien niet vrijgesteld van meldingsplicht) voor grondwateronttrekkingen of infiltraties.

In de IPO-modelwaterverordening is geregeld dat het bestuur de kwantiteits- en kwaliteitsmetingen moet verstrekken aan GS en een overzicht van vergunningen en meldingen voor grondwateronttrekkingen en infiltraties.

Lid 3

Dit lid biedt het bestuur de mogelijkheid om voor handelingen, die zijn vrijgesteld van de vergunningplicht, zogenaamde maatwerkvoorschriften te stellen. Deze bevoegdheid is onder andere vergelijkbaar met artikel 6.15, lid 3, van het Waterbesluit. Het stellen van deze maatwerkvoorschriften is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, waarte-

gen (bezwaar en) beroep mogelijk is. De maatwerkvoorschriften richten zich tegen degene die de desbetreffende handeling verricht of gaat verrichten. Bij de toepassing van maatwerkvoorschriften moet het gaan om uitzonderingsgevallen. Als dat niet het geval is, kan de algemene verbodsbepaling blijven bestaan, behoudens vergunning.

De krachtens het derde lid te stellen maatwerkvoorschriften mogen er niet toe leiden dat de te verrichten handelingen grotendeels of in het geheel geen doorgang kunnen vinden, tenzij die handelingen naar het oordeel van het bestuur ontoelaatbaar nadelige gevolgen hebben voor het watersysteem.

Artikel 3.10 Geen vergunningplicht voor het waterschap

Het waterschap voert als beheerder van het watersysteem vele handelingen aan waterstaatswerken uit. De handelingen die het waterschap daar uitvoert, zijn in het belang van de aan het waterschap opgedragen taken en vallen onder beheer en onderhoud. Vaak zijn deze handelingen overeenkomstig de functie van het betreffende waterstaatswerk, als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid. Daarom geldt voor deze handelingen geen vergunningplicht. Wel heeft het waterschap een vergunning nodig voor handelingen die het waterschap niet als beheerder verricht, maar bijvoorbeeld als eigenaar van grond of gebouwen. Verder heeft het waterschap voor het realiseren van werken of het verrichten van werkzaamheden, waarbij het afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen in het water brengt, een vergunning nodig ingevolge artikel 6.2, eerste lid Waterwet. Uiteraard geldt dat ook voor derden die laatst bedoelde handelingen verrichten. Het waterschap mag dergelijke handelingen niet via de keur reguleren en er dus ook geen vrijstelling voor opnemen.

Voor de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege het waterschap, waardoor de leggergegevens wijzigen, moet het waterschap een projectplan (met bezwaar- en beroepsmogelijkheden voor belanghebbenden) ingevolge artikel 5.4 Waterwet vaststellen. Daarmee is een vergunning op grond van de keur niet meer aan de orde. Voor peilwijzigingen is geen projectplan vereist. Voor die wijziging is wel een watervergunning nodig.

§5. Visplan

Artikel 3.11 Visplan

In de Visserijwet 1963 zelf of in de ministeriële regeling is opgenomen dat het verboden is de binnenvisserij uit te oefenen, anders dan op basis van en in overeenstemming met het visplan. Een dergelijk visplan heeft de instemming van de waterbeheerder. Daarbij toetst de waterbeheerder of het visplan aansluit bij de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) voor de visstand in de betreffende wateren. De waterbeheerder geeft aan voor welke oppervlaktewaterlichamen hij een dergelijk visplan noodzakelijk acht. Dit hangt af van de mogelijkheden om via visbeheer (mede) de KRW-doelstellingen te halen. De doelen van de KRW voor het kwaliteitselement vis betreffen zowel de soortensamenstelling, als ook de leeftijdsopbouw van het visbestand. Dit betekent dat voor veel binnenwateren doelstellingen en soorten maatregelen moeten worden opgesteld. Het is vervolgens aan de regionale waterbeheerder die maatregelen in de regionale binnenwateren uit te voeren. De visserijkundige eenheid die zo'n visplan opstelt, is de Visstand Beheer Commissie (VBC). De verplichte deelname aan een VBC loopt via een bepaling in de huurovereenkomsten voor de rijkswateren. Dit geldt niet voor de regionale wateren. Daarom is een betere borging nodig om visserij in de regionale wateren duurzaam te laten zijn. Dat is mogelijk door een visplan daar waar nodig, verplicht te stellen en daaraan te koppelen dat de binnenvisserij alleen plaatsvindt overeenkomstig zo'n plan.

Het visplan beoogt ten eerste de visserijactiviteiten in te passen in de KRW-doelstellingen wat betreft de visstand en ten tweede een vastlegging van de verplichtingen voor de visrechthebbenden.

De alternatieve bepaling bevat enige verboden samenhangend met het vissen in (onderdelen van) het oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 3.11 vervalt van rechtswege als nieuwe visserijwetgeving in werking treedt. Dat kan al binnen redelijk korte termijn zijn.

Facultatieve module

§6. Vaarwegen

Deze paragraaf is gereserveerd voor bepalingen die verband houden met vaarwegbeheer.

Hoofdstuk 4. Toezicht en handhaving

Artikel 4.1 **Aanwijzing toezichthouders**

Onder toezichthouder verstaat de Algemene wet bestuursrecht (Awb) een persoon, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift (artikel 5.11 Awb). Hieruit vloeit voort dat de toezichthoudende bevoegdheden uit de Awb alleen kunnen worden uitgeoefend door personen die bij of krachtens wettelijk voorschrift als zodanig zijn aangewezen. Dit artikel voorziet in de vereiste wettelijke grondslag voor de aanwijzing van toezichthouders.

Het toezicht wordt primair opgedragen aan daartoe door het bestuur aangewezen ambtenaren. De definitie in de Awb biedt echter ook de mogelijkheid het toezicht op te dragen aan andere personen. Daarbij geldt dat met het toekennen van toezichthoudende bevoegdheden aan personen buiten het overheidsapparaat terughoudend moet worden omgegaan (Memorie van Toelichting Derde tranche Awb, TK 23 700, nr. 3, p. 139). Zie hierover ook *Awb, Tekst en Commentaar, 2009*, p. 343. De keurbepaling biedt het waterschap de mogelijkheid voor de schouw ook andere personen dan ambtenaren in te schakelen, zonder dat deze eerst tot (onbezoldigd) ambtenaar van het waterschap moeten worden benoemd. Wel is altijd een aanwijzingsbesluit van het bestuur noodzakelijk.

Facultatieve module

Artikel 4.2 **Schouw**

De schouw wijkt af van de gebruikelijke toezichtuitoefening, in die zin dat het bij de schouw gaat om een systematische controle op met name de onderhoudsverplichtingen, die bovendien van tevoren wordt aangekondigd en op of na een bepaalde datum wordt uitgeoefend.

Artikel 4.3 **Strafbepalingen**

Artikel 81 Waterschapswet bepaalt welke maximumstraf op overtreding van de keur kan worden gesteld. Deze strafmogelijkheid moet in de keur zelf worden gepositieerd. In artikel 4.3 is de maximumstraf opgenomen, namelijk drie maanden hechtenis of een geldboete van de tweede categorie als bedoeld in artikel 23 Wetboek van Strafrecht, al dan niet met openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak.

Deze strafbepalingen staan los van of naast het bestuursrechtelijke instrumentarium – bestuursdwang en dwangsom – waarover het bestuursorgaan in geval van overtreding kan beschikken

Hoofdstuk 5. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 5.1 Vergunningen

In dit artikel is het overgangsrecht opgenomen voor watervergunningen, verleend op basis van de voorgaande keur. Als de handelingen zowel op basis van de voorgaande keur als deze, nieuwe keur vergunningplichtig zijn, en er is een watervergunning verleend op basis van de voorgaande keur, dan wordt deze watervergunning geacht te zijn verleend op basis van deze, nieuwe keur. Voor nog oudere vergunningen en ontheffingen, die zijn verleend op basis van oudere keuren (van vóór de voorgaande keur) geldt het overgangsrecht van de voorgaande keur (of van nog oudere keuren).

Het tweede lid ziet op handelingen e.d. die rechtmatig tot stand zijn gebracht voordat deze keur in werking is getreden, bijvoorbeeld handelingen die eerst niet vergunningplichtig waren en dat nu wel zijn geworden.

Artikel 5.2 Intrekking Keur

Bij inwerkingtreding van deze keur wordt de voorgaande keur, de Keur..., ingetrokken.

Artikel 5.3 Inwerkingtreding

Deze keur treedt in werking met ingang van (vanaf 12 uur 's nachts).

Artikel 5.4 Citeertitel

De citeertitel zorgt ervoor dat de keur eenvoudig en eenduidig kan worden aangehaald.

C. Transponeringstabel modelkeur

Onderwerp	Plaats in Model- keur 2008	Plaats in model- keur 2012	Opmerkingen
Begripsomschrijvingen	Artikel 1.1	Artikel 1.1	Enkele begripsomschrijvingen zijn aangepast aan begripsbepalingen in de Waterwet. Het begrip bronbemaling is vervallen en komt terug in de model algemene regels. Het begrip <i>meanderzone</i> is toegevoegd. Het begrip profiel van vrije ruimte is uitgebreid naar alle waterstaatswerken.
Verplichtingen ingevolge de keur	Artikel 1.2 (Hoofdelijke aansprakelijkheid)	Artikel 1.2 (Verplichtingen)	
<i>Visplan / Visverbod</i>	<i>Hoofdstuk 2</i>	<i>Artikel 3.11</i>	
Gebodsbepaling:			
Afrasteringen	Artikel 3.1, lid 1 Artikel 3.1, lid 2	Artikel 2.8 Artikel 2.11	
Coupures en sluizen	Artikel 3.2	Artikel 2.9	
Stuwen	Artikel 3.3, lid 1 Artikel 3.3, lid 2	Artikel 2.10 -	Vervallen (overbodig)
Onderhoudsplicht waterstaatswerken	Artikel 3.4	Artikel 2.1	Artikel is uitgebreid
Gewoon onderhoud waterkeringen	Artikel 3.5, lid 1 Artikel 3.5, lid 2	Artikel 2.2 -	Artikel is ingekort. Voorschriften over hoe voor een goede toestand moet worden gezorgd kunnen door het bestuur worden gesteld op grond van artikel 2.11
Buitengewoon onderhoud waterkeringen	Artikel 3.6, lid 1 Artikel 3.6, lid 2	Artikel 2.3 -	De bepaling over buitengewoon onderhoud in de periode van 15 oktober tot 15 april is vervallen.
Onderhoud ondersteunende kunstwerken en werken bij waterkeringen	Artikel 3.7	Artikel 2.4, lid 1	
Gewoon onderhoud oppervlaktewaterlichamen	Artikel 3.8	Artikel 2.5	
Buitengewoon onderhoud oppervlaktewaterlichamen	Artikel 3.9	Artikel 2.6	
Onderhoud ondersteunende kunstwerken en werken	-	Artikel 2.7	Nieuw artikel

Onderwerp	Plaats in Model- keur 2008	Plaats in model- keur 2012	Opmerkingen
Algemene/nadere regels gebodsbepalingen	-	Artikel 2.11	Deze bepaling is een al- gemene grondslag voor het bestuur om algemene en nadere regels te stel- len ten aanzien van de gebodsbepalingen uit ar- tikel 2.2 tot en met 2.10.
Watervergunning water- staatswerken en bescher- mingszones	Artikel 4.1, lid 1 Artikel 4.1, lid 2 Artikel 4.1, lid 3	Artikel 3.2, lid 1 Artikel 3.2, lid 1 Artikel 3.2, lid 2	Het 1 ^e en 2 ^e lid van arti- kel 4.1 zijn samenge- voegd en algemener ge- steld, waarbij tevens aan- sluiting is gezocht bij de vergelijkbare bepalingen in het Waterbesluit. Vrij- gestelde activiteiten re- gelt het bestuur van het waterschap in algemene regels, waarbij het be- stuur bijvoorbeeld onder- scheid kan maken tussen waterstaatswerken en beschermingszones. Het beschermingsregime in het profiel van vrije ruimte is hetzelfde geble- ven. Op basis van de de- finitie van profiel van vrije ruimte (zie artikel 1.1) kan het waterschap dit profiel nu echter ook han- teren bij andere water- staatswerken dan water- keringen. Het profiel moet daartoe in de legger wor- den opgenomen (met een goede onderbouwing).

Onderwerp	Plaats in Model- keur 2008	Plaats in model- keur 2012	Opmerkingen
<i>Aanleg/wijziging waterstaatswerk via projectplan/watervergunning zonder directe vaststelling legger(wijziging)</i>	-	<i>Artikel 3.2, lid 5 (Waterwetlegger) Artikel 2.12, lid 2 (Onderhoudslegger)</i>	<i>De aanleg of wijziging van een waterstaatswerk gaat via een projectplan of watervergunning. De legger moet dan worden gewijzigd of vastgesteld. Zo lang dat nog niet is gebeurd voorzien artikel 3.2, lid 5, en artikel 2.12, lid 2, er in dat voor de gewijzigde of ontbrekende leggergegevens de gegevens uit het projectplan of de watervergunning gelden..</i>
<i>Verhard oppervlak / versnelde afvoer</i>	<i>Artikel 4.2</i>	<i>Artikel 3.3</i>	
<i>Algemene regels gebruik waterstaatswerken</i>	<i>Artikel 4.3, lid 1 en 2</i>	<i>Artikel 3.9, lid 1 en 2</i>	
<i>Algeheel verbod bij calamiteiten</i>	<i>Artikel 4.4</i>	<i>Artikel 3.7</i>	
<i>Algeheel verbod kwetsbare oppervlaktewaterlichamen en gebieden</i>	<i>Artikel 4.5</i>	-	<i>In de modelkeur 2012 staan in de artikelen 3.4 en 3.6 algemene verbodsbepalingen ten aanzien van het brengen, onttrekken en infiltreren van (grond)water. In beginsel zijn deze handelingen verboden, behoudens vergunning. Via artikel 3.9 kan het bestuur algemene regels stellen, die mede een vrijstelling of algeheel verbod in kunnen houden. Het bestuur kan op deze wijze in kwetsbare gebieden of oppervlaktewaterlichamen via algemene regels een algeheel verbod instellen.</i>

Onderwerp	Plaats in Model- keur 2008	Plaats in model- keur 2012	Opmerkingen
Watervergunning af- en aanvoeren	Artikel 4.6, lid 1 Artikel 4.6, lid 2	Artikel 3.4 -	Artikel 3.4 is een algeme- ne verbodsbepaling voor het brengen of onttrekken van water. Vrijstellingen van dit verbod, bijvoor- beeld voor hoeveelheden beneden een bepaalde drempel (m ³ per uur) of bij bepaalde oppervlakte- waterlichamen kan het bestuur vaststellen op grond van artikel 3.9.
Meldplicht af- en aanvoeren	Artikel 4.7, lid 1 en 2	-	Het bestuur kan meld- plichten vaststellen via artikel 3.9, lid 2. Deze meldplichten zijn niet meer opgenomen in de Modelkeur 2011.
Watervergunning lozen en onttrekken	Artikel 4.8, lid 1 Artikel 4.8, lid 2	Artikel 3.4 -	Artikel 3.4 is een algeme- ne verbodsbepaling voor het brengen of onttrekken van water. Vrijstellingen van dit verbod, bijvoor- beeld voor hoeveelheden beneden een bepaalde drempel (m ³ per uur) of bij bepaalde oppervlakte- waterlichamen kan het bestuur vaststellen op grond van artikel 3.9.
	Artikel 4.8, lid 1, onder 3 ^e	Artikel 3.5	Voor drainage is een apart artikel opgenomen.
Meldplicht lozen en onttrek- ken	Artikel 4.9, lid 1 en 2	-	Het bestuur kan meld- plichten vaststellen via artikel 3.9, lid 2. Deze meldplichten zijn niet meer opgenomen in de Modelkeur 2011.

Onderwerp	Plaats in Model- keur 2008	Plaats in model- keur 2012	Opmerkingen
Watervergunning onttrekken grondwater / infiltreren in bodem	Artikel 4.10, lid 1 Artikel 4.10, lid 2 Artikel 4.10, lid 3	Artikel 3.6 - -	Artikel 3.6 is een algeme- ne verbodsbepaling voor het onttrekken van grondwater of infiltreren van water in de bodem. Vrijstellingen van dit ver- bod, bijvoorbeeld voor hoeveelheden beneden een bepaalde drempel (m ³ per uur) of het ont- rekken/infiltreren voor bepaalde doeleinden kan het bestuur vaststellen op grond van artikel 3.9.
Meldplicht onttrekken grondwater	Artikel 4.11, lid 1 en 2	-	Het bestuur kan meld- plichten vaststellen via artikel 3.9, lid 2. Deze meldplichten zijn niet meer opgenomen in de Modelkeur 2011.
Nadere regels melding	Artikel 4.12	-	Het bestuur kan meld- plichten vaststellen via artikel 3.9, lid 2. Daarbij kan het bestuur ook be- palen dat bepaalde gege- vens moeten worden ver- strekt bij een melding. Verder kan het bestuur daarbij de wijze van mel- den en het verstrekken van gegevens nader rege- len.
Meet- en registratieplicht	Artikel 4.13, lid 1 Artikel 4.13, lid 2	- Artikel 3.9, lid 2	Het bestuur kan meld- meet- en registratieplich- ten vaststellen via artikel 3.9, lid 2.
Vrijstelling watervergun- ningplicht beheershandelin- gen	Artikel 4.14	Artikel 3.10	

Onderwerp	Plaats in Model- keur 2008	Plaats in model- keur 2012	Opmerkingen
Nadere vrijstellingen	Artikel 4.15	-	In hoofdstuk van de Modelkeur 2011 zijn algemene verbodsbepalingen opnemen. Hierbij zijn geen vrijstellingen opgenomen. Via artikel 3.9, lid 1, kan het bestuur via algemene regels vrijstellingen vaststellen. Zodoende is er geen aparte grondslag meer nodig voor nadere vrijstellingen door het bestuur.
Maatwerkvoorschriften	-	Artikel 3.9, lid 3	Deze bepaling biedt een grondslag voor het bestuur om maatwerkvoorschriften te stellen bij handelingen waarvoor op grond van algemene regels geen watervergunning is vereist.
Zorgplicht	Artikel 4.16	Artikel 3.8	
Vaarwegen	-	§5	<i>§5 is gereserveerd voor bepalingen over vaarwegen en zal facultatief zijn.</i>
Schouw	Artikel 5.1	Artikel 4.2	<i>Facultatieve bepaling. Strikt genomen is deze bepaling niet nodig om schouw te kunnen voeren. Schouw is een bijzondere vorm van toezicht</i>
Aanwijzing toezichthouders	Artikel 5.2	Artikel 4.1	
Strafbepalingen	Artikel 5.3	Artikel 4.3	
Overgangsrecht vergunningen	Artikel 6.1	Artikel 5.1	In artikel 5.1 is het overgangsrecht geregeld ten aanzien van watervergunningen. Voor onthefingen op grond van eerdere keuren (vóór de keur die in werking is getreden tegelijk met de Waterwet), is geen overgangsrecht meer nodig, omdat deze vallen onder het overgangsrecht van de voorgaande keur.

Onderwerp	Plaats in Model- keur 2008	Plaats in model- keur 2012	Opmerkingen
Keurkaart	Artikel 6.2, lid 1 Artikel 6.2, lid 2 Artikel 6.2, lid 3	Artikel 3.1 - -	De bepaling over de keurkaart, voor de periode dat de Waterwetlegger nog niet is vastgesteld, is opgenomen in hoofdstuk 3, omdat de keurkaart (en daarna de legger) weergeeft waar de verbodsbepalingen uit hoofdstuk 3 gelden.
Overgangsrecht onderhoud waterstaatswerken	Artikel 6.3, lid 1 Artikel 6.3, lid 2 Artikel 6.3, lid 3	Artikel 2.12 Artikel 2.1 Artikel 2.12	
Inwerkingtreding	Artikel 6.4	Artikel 5.3	
Citeertitel	Artikel 6.5	Artikel 5.4	